

LIETUVOS PREZIDENTAS PASAULIO LIETUVIAMS: MES VISI – VIENA LIETUVA

Penktadienį, Pasaulio lietuvių vienybės dienos proga, Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda ir šalies pirmoji ponia Diana Nausėdienė susitiko su Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) lyderiais. Susitikime aptarti pilietybės išsaugojimo, lituanistinio švietimo, grįžtančios Lietuvos, lietuvių puoselėjimo klausimai.

Prezidentas su PLB atstovais aptarė referendumą dėl daugybinės pilietybės, kuris turėtų įvykti 2024 m. kartu su Prezidento rinkimais. Šalies vadovas akcentavo, kad pilietybės išsaugojimas ir daugybinės pilietybės įteisinimas lieka vienu svarbiausių uždavinių ir kad turime aktyviau dirbti tiek Lietuvoje, tiek užsienyje skatindami mūsų rinkėjų pilietinį aktyvumą.

„Kviečiu visas pasaulio lietuvių bendruomenes aktyviai įsitraukti tiek didinant pilietinį aktyvumą diasporoje, tiek vykdant švietėjišką kampaniją Lietuvoje“, – sakė šalies vadovas ir pabrėžė, kad yra svarbu susiderinti tinkamą referendumo formulotę ir išspręsti iki galo balsavimo internetu galimybes, pirmiausia Pasaulio lietuvių apygardoje.

Susitikime skirta dėmesio

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda su Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovais. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

lituanistinio švietimo klausimams aptarti. Šalies vadovas akcentavo, kad nors užsienyje veikia daugiau nei 200 lituanistinių mokyklų, neoficialiais duomenimis, tik 6 proc. užsienyje augančių lietuvių vaikų sistemingai mokosi kalbos ir

Lietuvos istorijos.

Šalies vadovas pabrėžė lituanistinių mokyklų mokytojų, mokyklų kūrėjų pasišventimą steigiant ir išsaugant lituanistines mokyklas, perduodant paveldėto ryšio su Lietuva vertybę jaunajai kartai

ir pažymėjo, kad lituanistinės mokyklos ne tik padeda diasporos vaikams išlaikyti ryšį su Lietuva, o grįžus į Lietuvą integruotis, bet ir skatina burtis suaugusiųjų bendruomenės, tampa svarbiu lietuvių centru, telkia tautiečius bendrai

lietuviškai veiklai.

Susitikime taip pat kalbėta apie valstybės santykį su išeivija, kultūrinius projektus, lietuvių palaikymą ir skleidimą.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-07-16

LIETUVOS PREMJEERĖ: NORS LIETUVA IR GRAIKIJA GEOGRAFIŠKAI NUTOLUSIOS, ŠIANDIENOS IŠŠŪKIAI YRA BENDRI

Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė ir Graikijos premjeras Kyriakas Mitsotakis Atėnuose. LRV

Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė Atėnuose susitiko su Graikijos premjeru Kyriaku Mitsotakiu, Parlamento Pirmininku Constantinu An. Tassoulu, apsilankė Jūrų reikalų ir salų politikos ministerijoje, Graikijos pakrančių apsaugos operacijų centre ir Jungtiniame gelbėjimo koordinavimo centre. Atskirus susitikimus Atėnuose turėjo ir premjerę lydintys Valstybės

sienos apsaugos tarnybos vadovas bei kiti pareigūnai.

„Dėkoju Graikijos premjerui už greitą reakciją atsiliępiant į Lietuvos prašymą pasidalyti savo žiniomis sprendžiant nelegalios migracijos problemą, su kuria dabar susiduria Lietuva. Nors Lietuva ir Graikija geografiškai yra nutolusios, šiandienos iššūkiai bendri. Lietuva ir Graikija yra šalys prieš išorinių Europos Sąjun-

gos sienų ir gerai supranta europinio solidarumo svarbą reaguojant į mūsų kaimynystėje kylančias pavojingas įtampas“, – sakė premjerė.

Jau daug metų Lietuva ES derybose nuosekliai pabrėžia išorės sienų apsaugos stiprinimo reikšmę, ypač bendrų sienos stebėsenos standartų kūrimą ES mastu.

Lietuva ES migracijos politikoje visuomet rodė solidarumą. Lietuvos pasienio pareigūnai teikė paramą Graikijai ir kitoms valstybėms, mūsų šalis solidarizavosi priimdama pabėgėlius iš Italijos ir kitų ES valstybių.

Anot premjerės, Lietuvos prašymai dėl pagalbos ES institucijose yra girdimi. Vienas iš rezultatų – šią savaitę Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros „Frontex“ priimtas sprendimas pradėti skubią pasienio intervenciją. Lietuva yra tik antra ES šalis po Graikijos, kuri sulaukė tokios „Frontex“ misijos.

„Siekiamo sklandaus mig-

rantų ekstradicijos proceso, bendraujame su Tarptautine migracijos organizacija. Be abejo, sieksime užtikrinti būtinausias laikino priėmimo sąlygas ir būtinas procedūras“, – pabrėžė Ministrė Pirmininkė.

Su Graikijos premjeru sutarta, kad Lietuvos ir Graikijos institucijos tęs bendradarbiavimą tiriant „Ryanair“ lėktuvo, skridusio iš Atėnų į Vilnių, užgrobimą.

Susitikimo metu sutarta stiprinti Lietuvos ir Graikijos ekonominį bendradarbiavimą, ypač inovatyviausių verslo sektorių – informacinių ir finansų technologijų, gyvybės mokslų srityse. Jau spalį į Graikiją atvyksta Lietuvos verslo misija.

Premjerė pasveikino Graikiją su šiemet švenčiama nepriklausomybės kovų 200 metų sukaktimi ir pakvietė Graikijos ministrą pirmininką apsilankyti Lietuvoje. Premjeras kvietimą priėmė. Kitais metais Lietuva ir Graikija mini diplomatinių santykių užmezgimo šimtmetį. LRV

ESBO NUOLATINĖJE TARYBOJE – LIETUVOS REIKALAVIMAS BALTARUSIJAI

Liepos 16 dieną vykusiame Europos saugumo bendradarbiavimo organizacijos (toliau - ESBO) Nuolatinės tarybos posėdyje Lietuvos nuolatinės atstovybės prie tarptautinių organizacijų Vienoje laikinoji reikalų patikėtinė informavo ESBO dalyvaujančias šalis apie naujausią padėtį, susijusią su nelegalios migracijos srautais, pastaruoju metu į Lietuvą plūstančiais iš Baltarusijos pusės.

Lietuvos atstovė pabrėžė, kad tai, jog staiga itin smarkiai (net 24 kartus, lyginant su 2020 metais) išaugo nelegalių sienos kirtimo atvejų iš Baltarusijos pusės skaičius, yra ne kas kita kaip Minsko režimo kerštas Lietuvai už jos aktyvią laikyseną Baltarusijoje vykdomų žmogaus teisių ir pagrindinių

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Liepos 17 d., minėdama Pasaulio lietuvių vienybės dieną, Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen sveikino pasaulio lietuvius ir dėkoja užsienio lietuvių bendruomenėms, kurios buriasi, vienijasi, neleidžia pamiršti savo šaknų.

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė sveikino Pasaulio lietuvių vienybės dienos progą. Pasak Vyriausybės vadovės, mūsų visų laukia pakartotinis referendumas dėl daugybinės pilietybės, taip pat norime stiprinti lituanistines mokyklas, stengiamės sudaryti tinkamesnes sąlygas, kad Lietuva būtų labiau pasirengusi priimti kiekvieną grįžtantį.

Iš vizito Bagdade grįžęs užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis sako, kad Irakas atsargiai žiūri į migrantų sugrąžinimą į šią šalį, bet tikisi tęsti derybas tiek su Bagdadu, tiek su Turkija, siekiant lengviau identifikuoti atvykėlius.

Legendinio „Lituanicos“ lėktuvo sudužimo vietoje sekmdienį, liepos 18 d. buvo aukojamos Šv. Mišios, susirinkusieji prieš 88 metus per transatlantinį skrydį čia žuvusių Lietuvos lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimą pagerbė gėlėmis. 1933 metų liepos 15-ąją mažas vienmotoris lėktuvas „Lituanica“ su garsiais pilotais, pakilęs iš JAV Niujorko oro uosto, skrenda į Kauną, tačiau Lietuvos taip ir nepasiekia. „Lituanica“ perskrido Atlanto vandenyną ir nukrito Pščelniko (tuo metu Soldino, Vokietija) miške, dabartinės Lenkijos teritorijoje. Lietuvos didvyriai S. Darius ir S. Girėnas žuvo. Jų lėktuvo skrydis tarp dviejų žemynų truko 37 val. 11 minučių (buvo įveikta 6 411 kilometrų). Jis tapo vienu ryškiausių Lietuvos istorinių įvykių, nes buvo antras tuo metu skrydžio be nusileidimo pasiekimas aviacijos pasaulyje, įėjęs į transatlantinių skrydžių istoriją.

TS-LKD garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis, partijos Tarybos posėdyje kalbėdamas apie COVID-19 pandemiją, išskyrė asmenis, kurie nesiskiepija ir ragina kitus nesiskiepyti. „Vis naujomis atmainomis plintantį virusą papildoma kapituliacijos ir pasidavimo užkratas priešintis, nesiskiepyti, o tai reiškia platinti virusą. Kiekvienas, kuris nesiskiepija, yra potencialus platintojas. Ir reikia kiekvienam tą aiškiai į akis pasakyti. Aš to pasigendu. Plinta antivakserių sektantizmas, kuriam valstybė nesipriešina. Kodėl? Ką reiškia valstybės solidarumą griauanti agitacija? Tai yra priešų veiksmas ir turėtų būti suvokiama atsakomybė ir už nesiskiepijimą, ir už agitaciją nesiskiepyti“, – aiškino V. Landsbergis.

Sekmdienį, liepos 18 d. Kėdainių rajone, Gudžiūnų kapinėse, buvo laidojamas paskutinis sovietų valdžios mirties bausme nubaustas partizanas Pranciškus Prusaitis-Lapė. Jo palaikai rasti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui vykdant partizanų paiešką Vilniaus miesto Antakalnio kapinių teritorijoje, vadinamosiose Našlaičių kapinėse.

Seimo narys, Lietuvos valstiečių žaliųjų sąjungos (LVŽS) narys Tomas Tomilinas liepos 17 d. partijos suvažiavime paskelbė, kad atsistatydina iš partijos pirmininko Ramūno Karbauskio pavaduotojo pareigų. Jis taip pat sukritikavo planuojamus keisti partijos įstatus: politiko teigimu, tai įtvirtins vienvaldystę ir būtų susidorojama su kitokią nuomonę turinčiais nariais.

Lietuvoje didelę įtampą kelia kultūriniai ir vertybiniai karai, kuriais pasinaudojant mėginama keisti valstybės vakarietišką kryptį, sako premjerė Ingrida Šimonytė. Ji tvirtina, kad dažnai kalbama apie išpuolius prieš tradicinę šeimą, nors šiai „labiausiai grasina pačių žmonių gyvenime daromi pasirinkimai ir sprendimai“. Pasak premjerės, „priverčia susimąstyti“ priekaištai, jog konservatorių užsienio politika esą kalta dėl to, jog Lietuvą ištiko migrantų krizė.

Lietuvoje nuo liepos 16 d. vyksta Vokietijos karių pratybos „Greitas kardas“, skirtos hibridinėms ir aukšto intensyvumo grėsmėms atremti. Kaip pranešė kariuomenė, iki liepos 29 dienos vyksiančiose pratybose Pabradėje, Švenčionių rajone, pirmą kartą Lietuvoje realiai dislokuojamas diviziono štabas su jai pavaldžių brigadų štabais. Lietuvos kariuomenės Generolo Silvestro Žukausko poligone vykstančiose pratybose treniruojasi Vokietijos 10-osios tankų diviziono štabas ir brigadų vadovavimo elementai. Pratybų tikslas – kuo greičiau perdislokuoti štabus ir vadovavimo elementus į NATO priešakinį regioną, siekiant stiprinti sąjungininkų tarpusavio sąveiką ir gebėjimą veikti kartu.

Trečdalis Lietuvos savivaldybių jau yra paskiepijusios pusę ir daugiau savo gyventojų.

Nacionaliniame muziejuje pradedamas eksponuoti šiemet Vilniaus rajone rastas Lietuvos kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Jogailos laikų lobis.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV TEISMO SPRENDIMAS – „DACA“ PROGRAMA YRA NETEISĖTA

Protestuotojai, palaikantys „svajotojų“ (DACA) programą / AP nuotr.

Jungtinių Amerikos Valstijų teismas liepos 16 d. pareiškė, kad imigracijos programa, sauganti į šalį vaikystėje atvežtus migrantus be dokumentų, yra neteisėta, taip blokuodamas naujų pareiškėjų priėmimą.

Atidėtų veiksmų atvykstančių vaikų atžvilgiu (DACA) programa įsigaliojo 2012-aisiais, kai šaliai vadovavo Barackas Obama. Remiantis jos nuostatomis, į šalį neteisėtai vaikystėje (iki 16 metų) atvykę asmenys gali likti JAV ir mokytis ar dirbti, kas dvejus metus atnaujindami savo leidimus.

Dėl šios programos į JAV neteisėtai atvykę 700 tūkst. jaunų žmonių galėjo tęsti

mokslo šalyje ir juos baigti.

Teksaso federalinio teismo teisėjas Andrew Hanenas nutartyje teigia, kad B. Obama viršijo savo įgaliojimus, kai vykdomoju įsakymu įsteigė DACA.

Remiantis teismo sprendimu, uždrausta patvirtinti naujas paraiškas, tačiau programa paliekama nepakitusi esamiems jos naudotojams.

Buvusio prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) administracija 2017-ųjų rugsėjį paskelbė nutraukianti vadinamąją „svajotojų“ programą, tačiau JAV Aukščiausiasis Teismas pernai pareiškė, kad šis sprendimas buvo „savavališkas ir kapringas“, pažeidžiantis administracines

procedūras.

Savo ruožtu dabartinis JAV prezidentas Joe Bidenas ketino sustiprinti programą ir inicijuoti platesnę imigracijos reformą.

Demokratai Kongreso reikalauja teisės aktų, kurie visam laikui apibrėžtų į šalį vaikystėje atvykusių asmenų statusą, tačiau imigracijos politikos pokyčiai šalyje stringa jau senokai.

Po teismo sprendimo JAV Atstovų Rūmų pirmininkė Nancy Pelosi pareiškė, kad „demokratai kviečia respublikonus Kongrese prisijungti prie mūsų gerbiant Amerikos žmonių valią ir įstatymus, jog „svajotojai“ turėtų nuolatinę kelią į pilietybę“. **LRT**

ESTIJA IŠSIUNČIA RUSIJOS DIPLOMATĄ

Estijos URM paskelbė nepageidaujamu asmeniu vieną iš Rusijos ambasados Taline diplomatų. Kaip pranešė Estijos diplomatijos žinyba, ketvirtadienį Rusijos ambasadoriui Aleksandrui Petrovui buvo įteikta atitinkama nota.

Kaip patikslino ministerijos atstovai, šis sprendimas buvo priimtas atsakant į Estijos konsulo Sankt Peterburge Marto Lätte`ės išsiuntimą iš Rusijos.

„Tikimės, kad šis epizodas nepakenks dvišaliams Estijos

ir Rusijos santykiams, – sako ma URM pranešime. – Estija, kaip ir anksčiau, yra suinteresuota palaikyti konstruktyvius geros kaimynystės santykius“.

Praejusią savaitę Estijos premjerė Kaja Kallas žadėjo simetriškai atsakyti į šalies konsulo Sankt Peterburge M. Lätte`ės išsiuntimą.

Kaip pranešė liepos 6 d. Rusijos federalinė saugumo tarnyba, jos pareigūnai Sankt Peterburge sulaikė Estijos konsulą „su įkalčiais, kai jam

Rusijos pilietis perdavė slapto pobūdžio medžiagą“. Po pusantros valandos Estijos diplomatas buvo paleistas.

Estijos URM vadovė Eva-Maria Liimets pabrėžė, kad konsulas „dirbo kasdienį diplomato darbą“, ir pavadino jam pateiktus kaltinimus „nepagrįstais“.

Liepos 7 d. oficiali Rusijos URM atstovė Marija Zacharova pranešė, kad M. Lätte`ė turi palikti Rusiją per 48 valandas. **ELTA**

(Atkelta iš 1 psl.)

ESBO NUOLATINĖJE TARYBOJE – LIETUVOS REIKALAVIMAS BALTARUSIJAI

laisvių pažeidimų atžvilgiu.

Be to, priminta ir tai, kad ši hibridinė ataka prieš Lietuvą prasidėjo netrukus po to, kai 2021 m. gegužės 23 d. Minske buvo priverstinai nutupdytas civilinis Ryanair orlaivis, skri-

dęs iš Atėnų į Vilnių, siekiant sulaikyti žinomą Baltarusijos tinklaraštininką R. Pratsevičių, kas iššaukė griežtą Europos Sąjungos ir daugybės kitų valstybių reakciją, tarp jų ir tikslines ekonomines sankcijas Baltarusijos atžvilgiu.

Lietuva padėkojo Europos Sąjungai, jos valstybės narėms ir kitiems Lietuvos tarptautiniams partneriams už jų solidarumą su Lietuva ir labai

konkrečią pagalbą kovojant su šiuo beprecedenčiu iššūkiu. Lietuvos atstovė taip pat pareikalavo, kad Baltarusija liautųsi siųsti į Lietuvą nelegalius migrantus ir laikytųsi savo prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų, taip pat ir ESBO kontekste, bei paragino ESBO institucijas atidžiai stebėti, kaip Baltarusija šiuos savo įsipareigojimus vykdo. **LR URM**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

KAS YRA KAS?

„Prie ko čia Kremlius?! Jums visur rusai puola!“ – taip atkerta tūlas tautietis pasisukus kalbai apie „Didžiojo šeimos gynimo maršą“, kurio kitaip nei „kremliaus maršas“ nepavadinsi, organizatorius ir tikslus. Ir nebandyk tokiam tautiečiui ką nors argumentuoti aiškinti – tai tolygu žirnių bėrimui į sieną. Štai čia ir yra didžiausia problema: kai žmogus angažuotas, jam jokie argumentai negalioja, jis nieko nenori sužinoti ir išgirsti, kas priverstų jį suabejoti įsitikinimais. Kartoju – įsitikinimais, bet ne žiniomis. Štai mažas epizodas iš mūsų kasdienybės: du vyrai istorinės tematikos renginyje kalbasi apie Antrą pasaulinį karą, kalba pasisuka apie Leningrado blokadą; vienas teigia, kad miestas buvo užblokuotas, kad vokiečiai norėjo išmarinti gyventojus badu, o kitas aiškina, kad miestas aklinau nebuvo užblokuotas, kad badas kilo ne tik dėl Vermachto veiksmų, bet ir dėl sovietų valdžios nesugebėjimo ar net nenoro organizuoti efektyvų miesto gyventojų aprūpinimą būtiniaisiais maisto produktais. Pirmasis bando paneigti, kad tai netiesa, kad miestą stengtasi aprūpinti maistu panaudojant „Gyvybės kelią“ – per užšalusį Ladogos ežerą gabenant krovinius sunkvežimiais... Jo pašnekovas pastebi - štai ir įrodymas, kad miestas nebuvo aklinau užblokuotas! (Palyginti, pavyzdžiui, su sovietų įvykdyta Vakarų Berlyno blokada 1948-1949 m., kai nebuvo jokio sausumos ar vandens kelio, išskyrus oro, arba su Stalingrado katilu, kur net oro kelias netrukus buvo neįmanomas.) Kaip reaguoja oponentas į akivaizdų įrodymą, jog jis neteisis, teigdamas, kad Leningradas buvo užblokuotas? Pareiškia, kad jis net nenori girdėti jokių argumentų ir nueina...

Liūdna, bet tai tipiška situacija, atspindinti didelės mūsų visuomenės nesugebėjimą priimti informaciją, ją išanalizuoti ir suvokti. Štai kodėl daugybė žmonių, dalyvavusių tame „šeimos gynimo marše“, netgi atsiradus informacijai apie renginio organizatorių personalijas, nenori pripažinti, kad nuėjo paskui „kremliaus vedlius“.

Beveik prieš dešimt metų Lietuvos Valstybės saugumo departamentas 2012 metų ataskaitoje visuomenei rašė: „Lietuvai nedraugiškos valstybės siekia menkinti Lietuvos suverenumą, istoriją, valdžią, vykdomą užsienio ir vidaus politiką, bando trukdyti įgyvendinti svarbiausius energetinius projektus, galinčius užtikrinti alternatyvų apsirūpinimą elektros energija ir energijos ištekliais. Siekdamas savo tikslų užsienio valstybės naudoja tradicinės galios politikos instrumentus, energetinių ir ekonominių resursų kontrolę, siekia Lietuvoje suformuoti įtakos grupes, galinčias paveikti Lietuvos politinių jėgų sprendimus. Prieš Lietuvą yra vykdoma aktyvi informacinė, ideologinė ir istorijos „perrašymo“ politika. Be užsienio šalių valdžios subjektų ir jų remiamų organizacijų, šiame procese dalyvauja ir saugumo bei žvalgybos tarnybos, vykdydamos aktyvią ir agresyvią žvalgybinę veiklą.“

Bet kai bandai atkreipti dėmesį, kas užsakinėja maršo muziką, susiduri su žirnių į sieną principu. Socialiniuose tinkluose pasirodė įdomi nuotrauka – vienas iš „maršo“ organizatorių Antanas Kandrotas, pravardė „Celofanas“, Vilniuje buvo pastebėtas automobilyje su... diplomatiniais numeriais! Išsiaiškinta, kad tai baltarusiški numeriai, tiesa, vėliau ši informacija paneigta, bet

AFGANISTANAS – ATŠITRAUKIMAS AR PRALAIMĖJIMAS?

2001 metų rugsėjį teroristų atakos Niujorke ir Vašingtone buvo ką tik sudavusios smūgį Jungtinėms Valstijoms. Vis dėlto Vakarai tuo metu atrodė neįveikiami – ne vien moralės, bet ir karybos požiūriu. Kai vėliau tą mėnesį atvykau į Afganistaną, tikrai atrodė akivaizdu, kad Talibano režimas, prigludęs atakų sumanytojus iš „al Qaeda“, yra pasmerktas.

Praėjus dvidešimčiai metų paveikslas pasikeitė. Talibanui atakuojant JAV ir jų sąjungininkams gresia didžiausias pažeminimas nuo Saigono žlugimo. Galutinė sąskaita dar nepateikta, bet jau dabar aišku, kad mūsų priešininkai, pirmiausiai Kinija, padidino savo išteklius ir prestižą, o mes saviškį iššvaistėm.

Negaliu vertinti, koku mastu įsiveržimas į Afganistaną buvo apskritai klaidingai suplanuotas ir koku mastu jis buvo tiesiog klaidingai įgyvendintas. Bet koku atveju, beveik neturime kuo pasigirti. Net ir Faizabadas, Talibano priešininkų tvirtovė, kur aš su kitais žurnalistais buvau apgyvendintas 2001-ųjų rudenį,

dabar yra apsiaustas. Man įdomu, kas nutiks jo universitetui, televizijos stočiai ir mergaičių mokyklai?

Pasitikėjimas, kuris yra JAV lyderystės pagrindas, buvo silpnintas. Sąjungininkų, ypač Rytų ir Vidurio Europoje, buvo prašoma, kad jie prisidėtų prie karų Afganistane ir Irake, demonstruodami savo išsipareigojimą NATO – to išties buvo tikimasi. Teisybės dėlei, mes šio to pasimokėme apie kariavimą mažu intensyvumu, tačiau tai nėra labai naudinga stojant į akistatą su Rusija ir Kinija. Be to, įtariamų teroristų perdavimo programa įtraukė tokias sąjungininkes kaip Lenkija ir Lietuva į atgrasų slaptų kalėjimų ir kankinimų pasaulį, pridengtą apgaulės luobu.

Mūsų politikai – vėl ir vėl – tvirtino, kad šis karas buvo būtinybė, o ne pasirinkimas. Mūsų generolai – vėl ir vėl – mus tikino, kad šį karą įmanoma laimėti. Vertinant iš dabarties perspektyvos, aišku, kad mūsų šie sprendimai priimančios veikėjai smarkiai pervertino iš Irako ir

Afganistano kylančią grėsmę. Jie taip pat itin nepakankamai įvertino grėsmę, mums kylančią iš Rusijos ir Kinijos. Kai kurie tebesilaiko tokio paties požiūrio.

Buvome apleidę gyvybiškai svarbų uždavinį stiprinti Europos ir Ramiojo vandenyno regionų saugumą. Teritorinės gynybos biudžetai susitraukė, tačiau milžiniškos pastangos buvo išvaistytos karams tolimose šalyse, kurių nebuvo įmanoma laimėti. Tapome priklausomi nuo draugiškų ryšių su Vladimiro Putino Rusija, kurios pagalba buvo gyvybiškai svarbi išlaikant šiaurinį aprūpinimo maršrutą į Afganistaną. Dėl tos pačios priežasties meilinėms tokioms diktatūroms kaip Uzbekistanas. Skyrėme per mažai dėmesio į heroiną, plūstantį priešinga kryptimi.

Dabartinis prioritetas – atkurti pasitikėjimą. Tam reikės elgtis sąžiningai ir kukliai. Mums reikalingi išsamūs, valdančiųjų ir opozicijos organizuojami tyrimai Londone, Vašingtone ir kitose sostinėse, siekiant išsiaiškinti, kas pakrypo netinkama linkme ir koku būdu. Kartu su tiesa turėtų nuskambėti atsiprašymų. Esama apšiai kalbės, kuria teks pasidalyti.

Dėmesys taip pat reikalingas žmogiškiesiems padariniais. Afganistaniečiams, kurie mums padėjo ir kurie tikėjo mūsų vertybėmis, dabar gresia mirtis, jeigu jie nesugebės pabėgti. Jiems turbūt kirba klausimas, kodėl mumis pasitikėjo. Daugeliui vietnamiečių šis pojūtis atrodys pažįstamas. Beširdiškas elgesys su žmonėmis, 8-ojo dešimtmečio pabaigoje mėginusiais laivais pabėgti nuo komunistinio režimo, yra siaubingas pavyzdys, kaip besitraukianti imperija kratosi atlikti savo pareigą.

Šįkart turėtume viską padaryti teisingai, užtikrindami dosnius vizų ir perkėlimo planus ne vien vertėjams ir kitiems, tiesiogiai susijusiems su Vakarų kariniu vaidmeniu (ir jų artimiesiems), bet ir visiems, kam gresia persekiojimas dėl lyties, tautybės, išsilavinimo arba kitų ypatybių, kurstysiančių į valdžią sugrįžtančių fanatikų įniršį.

Visa tai brangiai kainuos. Tačiau finansinės kliūtys nesutrukdė mums per pastaruosius 20 metų padaryti itin brangiai kainavusių klaidų. Dabar jos neturėtų mums trukdyti eiti teisingu keliu. Jei Vakarų šalys nori atkurti savo strateginį patikimumą, kurį jos prarado Afganistane, joms derėtų pradėti priimti atsakomybę už šios šalies žmones.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

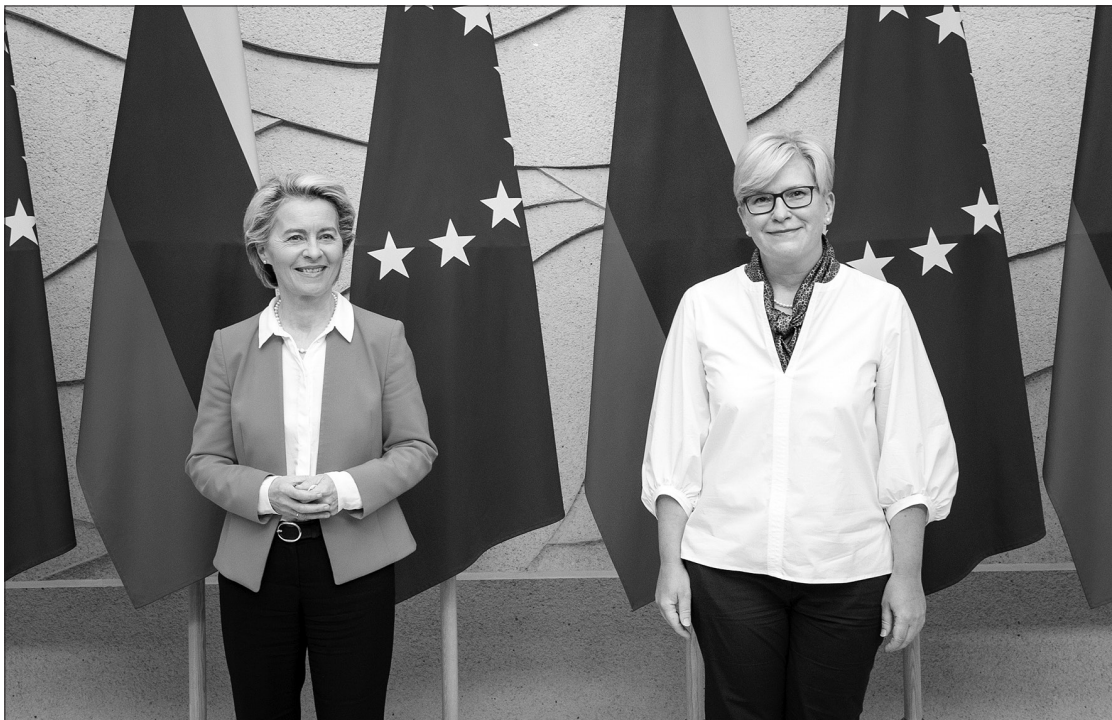
klausimas, kam priklauso automobilis – Rusijos ar Baltarusijos ambasada, liko neatsakytas. Naujienų portalas „15min.lt“ rašo, kad A. Kandrotas patikino, kad automobilis iš tiesų su diplomatiniais numeriais, bet jis ne Baltarusijos ambasados. „Numeriai diplomatiniai, daugiau informacijos apie tai neteiksime“. Pasak portalo, politikos apžvalgininkas Marius Laurinavičius teigia, kad, tikėtina, A. Kandrotas atskleidė ryšius su Rusijos ir Baltarusijos tarnybomis, tačiau apie tai turėtų prabilti Lietuvos institucijos. „Mano supratimu, kadangi ta informacija paskelbta jau pusdienis, jei ji būtų netiesa, būtų paneigta kažkieno. Šis žmogus savo įvairiais veiksmais pakankamai seniai pademonstravo, kas jis yra, o tai turėtų būti tik viena dėlionė [dalis], nes važinėti mašina Baltarusijos diplomatiniais numeriais reiškia, kad žmogus susijęs su Baltarusijos režimu“, – sakė jis. M. Laurinavičius tvirtino, jog keista, kad iki šiol nesuragavo specialiosios tarnybos. Jei šios tyli, apžvalgininko teigimu, „tam yra politikai, jie privalo komentuoti“. M. Laurinavičius pabrėžė, kad A. Kandrotas atvirai reiškia prokremlišką poziciją, tad nenuostabu, jei atvirai pripažįsta vairavęs automobilį - jis įsitikinęs, kad už provokacinę veiklą nieko nebus.

Štai čia verta paminėti dar vieną epizodą, susijusį su „Celofanu“ ir „šeimų maršu“: kai vyko tris dienas trukęs „protesto mitingas“ sostinėje, prezidento Gitano Nausėdos vyriausiasis patarėjas vidaus politikos klausimais Povilas Mačiulis, išėjęs „pasikalbėti“ su protestuotojais, buvo pastebėtas besikalbantis su... Celofanu. Gaila, nėra žinomas to pokalbio turinys, bet vien teiginiu, kad „reikia kalbėtis su visais“, nepasiteisinsi, ypač būdamas tokio rango pareigūnu.

Pabaigai – vienos socialiniame tinkle „Facebook“ veikiančios paskyros, skirtos kovai su Kremliaus propaganda, pastebėjimas: „Šis judėjimas nekovoja už šeimų teises. Nei viena jų idėja nepagerina mūsų šeimų gyvenimo. Nekalbama apie pagalbą vienišoms mamoms, šeimoms, auginančioms negalią turinčius vaikus, nepasiturinčioms šeimoms, apie pagalbą randant darbą ar keičiant profesiją. Nieko tokio nėra. Tėra abstrakti filosofija, kuri apčiuopiamai nepagerins šeimų gyvenimo, bei antivakseriškumas (nusistatymas prieš skiepus – *red. past.*). Daug antivakseriškumo, daug „Covid“ melų, pandemijos neigimo ir kova prieš skiepus. Šis aspektas lydi visus Šeimų sąjūdžio vadus ir jų aplinką bei jų veiksmus. Šeimų sąjūdžiui norint pasigerinti savo įvaizdį – reiktų atsiriboti nuo melų skleidėjų ir antipandemininkų. O kiek beliktų žmonių – čia ir galėtų būti tas branduolys, kuris kovoja už savas idėjas. Tačiau kol šiam judėjimui iš dalies vadovauja ir kryptį rodo melų skleidėjai bei antivakseriai – tai tebus antivakserių partija.“

Kęstutis Šilkūnas

PASITARIME SU EUROPOS KOMISIJOS VADOVE APTARTAS PLANAS „NAUJOS KARTOS LIETUVA“ IR NELEGALI MIGRACIJA IŠ BALTARUSIJOS

Lietuvos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė (dešinėje) ir Europos Komisijos (EK) vadovė Ursula von der Leyen. LRV

Ministrė Pirmininkė susitiko su Europos Komisijos (EK) vadove Ursula von der Leyen. Susitikime buvo aptartas EK atliktas Lietuvos Vyriausybės pateikto ekonomikos transformavimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ vertinimas, ekonominis Europos Sąjungos (ES) atsiga-

vimas, kova su COVID-19 pandemija ir ES atsakas į Baltarusijos režimo keliamus iššūkius.

Ministrė Pirmininkė pabrėžė, kad ekonomikos transformavimo ir atsparumo didinimo plano lėšas Lietuva suplanavo reformoms, kurios stiprins ekonomikos atsparumą atei-

ties iššūkiams ir skatins tvarų augimą. Planui įgyvendinti iš viso skirta 2,2 mlrd. eurų, mokėjimai Lietuvą pasieks dalimis iki pat 2026 m. pabaigos.

Susitikime apsiesta nuomonėmis apie sparčiai plintančią COVID-19 Delta mutaciją, jos keliamas rizikas kovoje su pandemija, ES eko-

nomikos atsigavimo spartą ir infliacijos riziką.

I. Šimonytė su U. Von der Leyen aptarė precedento neturinčią Baltarusijos režimo organizuojamą nelegalią migraciją per Lietuvos ir Baltarusijos sieną. Premjerė padėko už EK ir kitų ES institucijų teikiamą paramą, siunčiant pareigūnus ir planuojant papildomą finansavimą ES išorinės sienos kontrolei stiprinti.

„Didėjantys migrantų srautai iš Baltarusijos yra visos ES bendras iššūkis ir būtinas glaudus Lietuvos ir ES institucijų veiksmų koordinavimas šiuo klausimu“, – pabrėžė I. Šimonytė.

Primename, kad 2021 m. gegužės 14 d. Vyriausybė pritarė integruotam planui „Naujos kartos Lietuva“, kuris yra šios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano dalis. Numatomas 2,225 mlrd. eurų finansavimas bus skirtas 7 šio plano komponentų kategorijoms: žaliaji pertvarka, skaitmeninė transformacija, sveikata, socialiniai reikalai, mokslas ir inovacijos, švietimas,

viešasis valdymas. Šio plano prioritetai yra atsinaujinančios elektros energijos gamyba, darnus transportas, energijos efektyvumas, skaitmeninimo stiprinimas, švietimas, mokslas ir inovacijos, investicijos sveikatos srityje, darbo rinka ir socialinė aprėptis, viešojo sektoriaus efektyvumas.

Nors nacionaliniam planui „Naujos kartos Lietuva“ numatomos 2,225 mlrd. eurų investicijos reikšmingos šalies pokyčiams, jos nėra vienintelės. Šio šaltinio lėšos sudaro tik apie septintadalį visų pažangai per ateinančius laikotarpius numatytų lėšų. Ši finansavimo priemonė yra bendro Europos Sąjungos „Next Generation EU“ paketo ekonomikos augimui ir pasirengimo ateities iššūkiams dalis, jame taip pat yra tokios finansavimo priemonės kaip REACT-EU, Teisingos pertvarkos fondas ir Kaimo plėtrai skirtas fondas EURI. Prie svarbių pokyčių prisidedančios papildomos iniciatyvos galės būti realizuojamos ateityje, naudojantis kitomis pažangos priemonėmis. LRV

NEFORMALIAME ES TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE – PARAMA LIETUVAI, PALAIKYMAS IR REALI FINANSINĖ BEI EKSPERTINĖ PAGALBA

Šiandien (liepos 15 d., – red.) vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė dalyvauja Slovėnijoje vykstančiame neformaliame Europos Sąjungos (ES) Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje, kuriame daugiausia dėmesio skirta Migracijos ir prieglobsčio pakto, Šengeno erdvės saugumo ir kovos su nusikalstamumu kibernetinėje erdvėje klausimams.

Migracija išlieka vienu didžiausių ES iššūkių, ypač ES valstybėms narėms, patiriančioms tiesiogines pasekmes. Ministrė A. Bilotaitė posėdžio metu pristatė šiais metais Lietuvoje susidariusią ekstremaliąją situaciją dėl neteisėtos migracijos.

„Tai, su kuo šiuo metu susiduria Lietuva, nėra įprasta migracijos krizė. Baltarusijos režimas, pasinaudodamas geresnio gyvenimo ieškančiais žmonėmis, vykdo prieš Lietuvą hibridinės agresijos aktą. Tai išpuolis prieš Lietuvą ir prieš ES nares ir visą Vakarų demokratinį pasaulį, – kalbėjo vidaus reikalų ministrė A. Bilotaitė. – Dėkojame visiems – Europos Komisijai, ES agentūroms ir valstybėms narėms, išreišusioms paramą. Vertintume visas pastangas ES lygmeniu užmegzti dialogą dėl ben-

dradarbiavimo readmisijos klausimu su Iraku, Turkija ir kitomis trečiosiomis šalimis.“

Posėdžio metu A. Bilotaitė ES valstybes nares informavo, kad šiandien aktyvuotas Sąjungos civilinės saugos mechanizmas, kuris užtikrins koordinuotą ES valstybių narių paramos gavimą ir padės užkirsti kelią situacijos blogėjimui. Dėl paramos neteisėtos migracijos srityje Lietuva jau bendradarbiauja su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Frontex), šiandien su Europos prieglobsčio paramos biuru (EASO) buvo pasirašytas skubios paramos Lietuvai priemonių planas, o siekiant efektyvesnio vidaus saugumo užtikrinimo prieš kelias dienas kreiptasi į Europolą ir gautas teigiamas atsakymas dėl pareigūnų delegavimo. Be to, vakar Europos Komisijos vidaus reikalų komisarė Ylva Johansson pažadėjo skirti 10–12 milijonų eurų iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo.

Kitas posėdyje aptartas klausimas – Šengeno strategija: kaip užtikrinti, kad Šengenas būtų stipresnis ir atsparesnis dabartiniams ir būsimiems iššūkiams. Lietuva tvirtai palaiko šiuolai-

kinių technologijų kūrimą ir panaudojimą tiek išorės, tiek vidaus sienų saugumui.

„Mūsų patirtis aiškiai rodo, kad šiuolaikinės stebėjimo sistemos padeda geriau suprasti situaciją, užkirsti kelią neteisėtam sienos kirtimui bei kitai nusikalstamai veiklai ir atitinkamai reaguoti. Mes nuosekliai remiame idėją nustatyti bendrojo būtiniausius ES išorės saugos sienų stebėjimo standartus“, – teigė A. Bilotaitė.

Vidaus reikalų ministrė A. Bilotaitė taip pat pabrėžė, kad vidaus sienų kontrolės atkūrimo nuostatos turėtų būti aiškios, subalansuotos, skaidrios ir turėtų būti naudojamos tik kaip paskutinė priemonė. Kaip alternatyvą sienų kontrolei galima pasitelkti mažiau griežtas priemones, pavyzdžiui, sustiprintus policijos patikrinimus, su kaimyninėmis šalimis organizuojamą bendrą pareigūnų patruliavimą ir keitimąsi kasdiene informacija, žvalgybos tarnybų bendradarbiavimą ir joms pavestų užduočių konsolidavimą reaguojant į kintančias grėsmes ar galimą riziką bei jau minėtų vaizdo stebėjimo sistemų naudojimą ir kitų šiuolaikinių technologijų taikymą.

Tarybos metu dėmesio

LIETUVA KREIPĖSI Į JT VYRIAUSIAJĄ PABĖGĖLIŲ REIKALŲ KOMISARĄ IR TARPTAUTINĘ MIGRACIJOS ORGANIZACIJĄ DĖL IŠAUGUSIŲ NELEGALIOS MIGRACIJOS SRAUTŲ PER BALTARUSIJĄ

Liepos 12 dieną Lietuvos nuolatinis atstovas Ženevoje ambasadorius Andrius Krivas išsiuntė laiškus Jungtinių Tautų (JT) Vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui Filippo Grandi ir Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) generaliniam direktoriui António Vitorino, išsamiai informuodamas apie

taip pat buvo skirta ir iniciatyvai nustatyti ES lygmenys taisykles dėl dirbtinio intelekto. Aiškios dirbtinio intelekto teisinės sistemos nebuvimas yra didelis iššūkis tiek teisėsaugos institucijoms, tiek apskritai visam saugumui.

„Sveikiname šią iniciatyvą, tačiau, norint įtvirtinti visuomenės saugumą užtikrinančią teisinę sistemą, reikia išsamesnių diskusijų dėl dirbtinio intelekto pritaikymo teisėsaugos tikslams. Jei apribosime teisėsaugos galimybes naudoti didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemas, ji negalės atlikti savo pagrindinės funkcijos – efektyviai bei laiku tirti ir užkirsti kelią nusikalstamumui“, – kalbėjo ministrė A. Bilotaitė. LR VRM

išaugusius nelegalios migracijos srautus per Baltarusiją į Lietuvą ir prašydamas jų vadovaujama organizacijų reaguoti pagal joms suteiktą mandatą.

„Lietuvos Vyriausybė įsitikinusi, kad Baltarusijos režimas dirbtinai skatina nelegalią migraciją ir naudoja ją kaip politinį įrankį, siekdamas didinti spaudimą Lietuvai, griežtai kritikuojančiai plataus masto žmogaus teisių pažeidimus Baltarusijoje“, – rašoma laiškuose.

Lietuvos nuolatinis atstovas paprašė JT Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro bei TMO viešai įvertinti Baltarusijos vykdomą politiką ir įtraukti šio klausimo aptarimą į organizacijų darbotvarkes. Šis klausimas taip pat aptartas pirmadienį vykusio ambasatoriaus A. Krivo susitikimo su TMO generaliniu direktoriumi metu.

Nuo šių metų pradžios Lietuvos pasienio pareigūnai sulaukė virš 1800 neteisėtai Lietuvos valstybės sieną iš Baltarusijos kirtusių asmenų, kai palyginti pernai sulaukė tik 80 asmenų. LR URM

G. LANDSBERGIS: ES BŪTINA VIENINGA IR KOORDINUOTA NELEGALIŲ MIGRANTŲ GRAŽINIMO POLITIKA

Liepos 12 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis dalyvaudamas Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų taryboje Briuselyje akcentavo ES solidarumo su Lietuva, šiuo metu patiriančia migracijos spaudimą iš Baltarusijos režimo, svarbą, siūlė svarstyti bendro ES atsako priemones.

Pasak ministro, ES būtina vieninga, koordinuota ir efektyvi nelegalių migrantų gražinimo politika. „Lietuva dėkinga sąjungininkams už dėmesį, supratimą ir solidarumą. Jau artimiausiu metu mus pasieks dar daugiau sąjungininkų pagalbos – atvyksta ir pareigūnai, ir technika. Vis dėlto tik labai aiški ir vieninga ES nelegalių migrantų gražinimo politika gali iš esmės užkardyti kelių nusikalstamoms grupuotėms ir režimams išnaudoti nelegalią migraciją savo tikslams. Europos žinia turi būti trumpa ir tiksli – nelegaliai į ES patekę asmenys, kuriems negali būti skiriamas pabėgėlio statusas, bus gražinti į savo kilmės šalis”, - sakė ministras G. Landsbergis.

Pasak Lietuvos užsienio reikalų ministro, reikia aktyvaus Europos Komisijos ir Frontex įsitraukimo ne tik vykdant ES išorinės sienos apsaugą, bet ir teikiant humanitarinę pagalbą migrantams, bendradarbiaujant su neteisėtos migracijos kilmės šalimis, vykdant gražinimą

ir readmisiją, neatmetant ir perkėlimo galimybių ateityje.

Lietuvos diplomatijos vadovas kolegoms Briuselyje akcentavo, kad remiamas Maskvos, Baltarusijos režimas užsiima neteisėta migrantų kontrabanda ir rengia precedento neturinčią hibridinę ataką prieš Lietuvą ir ES. Atidaręs naują Rytų Europos nelegalios migracijos kelią, pasinaudodamas pabėgėliais. „Lukašenka siekia didinti spaudimą ES ir Lietuvai, griežtai kritikuojančiai plataus masto žmogaus teisių pažeidimus Baltarusijoje, pakeisti ES poziciją dėl sankcijų. Kartu išbando ir ES veiksmų efektyvumą ir vienybę”, - sakė ministras.

Būtina plėsti sankcijas Baltarusijai

G. Landsbergis pasiūlė gilinti ekonomines sankcijas Baltarusijos režimui ir rengti penktąjį sankcijų paketą, kol Lukašenka nesustabdys neteisėtos migracijos srautų.

„Bendrais instrumentais ir mechanizmais ES privalo atgrasyti autoritarinius kaimynus nuo neteisėtos migracijos kaip hibridinio ginklo naudojimo prieš valstybės nares. Manau, kad sankcijų gilinimas - viena efektyviausių priemonių”, - sakė užsienio reikalų ministras ir informavo kolegas, kad per pastaruosius šešis mėnesius Lietuvą per Baltarusijos sieną pasiekė 21 kartą daugiau nelegalių migrantų nei per visus 2020 metus.

Liepos 12 dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis dalyvavo pasitarime Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų taryboje Briuselyje. **LR URM**

ES atsparumo didinimas

Ministras atkreipė dėmesį, kad greitai vyks Rusijos ir Baltarusijos karinės pratybos „Zapad”, todėl būtina išlikti budriems ir pasiruošusiems naujoms provokacijoms ir galimiems agresyviems režimo veiksmais.

Kalbėdamas apie šiuo metu rengiamas ES saugumo ir gynybos politikos gaires - „Strateginį Kompasą”, G. Landsbergis pabrėžė, kad svarbu išlaikyti ES ir NATO veiklių šioje srityje papildomumą ir suderinamumą, daugiau dėmesio skiriant kibernetiniam saugumui ir hibridinėms grėsmėms ir visuomenės atsparumo didinimui.

Pasak ministro, Rytų kaimynystės šalys nori didesnio ES įsitraukimo, įskaitant ir saugumo sritį, todėl turėtume aktyviau prisidėti prie savo kaimyninių šalių saugumo gebėjimų vystymo, ar tai būtų kibernetinio saugumo dialogai, jūrinių gebėjimų stiprinimas ar ES civilinių ir karinių misijų dislokavimas, priminė Lietuvos siūlymą dėl ES karinės mokomosios misijos Ukrainoje.

Diskusijoje apie naujų technologijų poveikį ES užsienio ir saugumo politikai ministras G. Landsbergis atkreipė dėmesį į tai, kad automatiniai režimai naudoja naujas technologijas politiniais

tikslais, vykdo skaitmeninį asmenų judėjimo stebėjimą ir įtakos operacijas, manipuliuoja informacija, šnipinėja, pažeidinėja žmogaus teises skaitmeninėje erdvėje, ir pabrėžė, kad ES turėtų aktyviai dalyvauti kuriant naujų technologijų naudojimo standartus ir etines normas, atsverti nedemokratinę šalių primetamas taisykles.

Ministras taip pat informavo apie Vyriausiojo įgaliotinio Josepo Borellio mandatu kartu su Austrijos ir Rumunijos užsienio reikalų ministrais surengto vizito į Pietų Kaukazą rezultatus, ir Vilniuje surengtą Ukrainos reformų konferenciją. **LR URM**

SEIMAS PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ DĖL HIBRIDINĖS AGRESIJOS ATRĖMIMO

Lietuvos Respublikos Seimo posėdis. **LRS**

2021 m. liepos 13 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimas priėmė rezoliuciją „Dėl hibridinės agresijos atrėmimo” (projektas Nr. XIVP-723(2), kurioje konstatuojamas, kad nedraugiškos Lietuvai valstybės vykdo hibridinę agresiją prieš Lietuvos Respubliką, įvertinama dėl to kylanti grėsmė mūsų šaliai, išorinei Europos

Sąjungos ir NATO sienai.

„Tai nėra įprastinė nelegali migracija, tai yra valstybės autoritarinio režimo organizuojami migracijos srautai. Tai situaciją daro kitokią nei yra įprasta matyti Europoje ir tą turi suprasti, turime suprasti ir mes, tą supranta ir mūsų partneriai. Ir tai yra naujas fenomenas ir tą mes aiškiai akcentuojame rezoliucijoje”,

– pristatydamas projektą sakė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas.

Priimta rezoliucija Seimas nutarė siūlyti Vyriausybei imtis visų priemonių hibridinės agresijos grėsmei suvaldyti ir užkardyti. Hibridinės agresijos atrėmimo metu pasitelkti Lietuvos kariuomenę, kuri teiktų paramą valstybės sienos apsaugai pasienio ruože tarp Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos;

užtikrinti, kad nelegalios migracijos srautų organizatoriai būtų patraukti atsakomybėn, jiems būtų pritaikytos nacionalinės ir Europos Sąjungos sankcijos, baudžiamasis persekiojimas, prireikus – inicijuoti nelegalios migracijos organizavimo ir skatinimo tarptautinį tyrimą; visu valstybinės sienos su Baltarusijos Respublika perimetru per kaip įmanoma

trumpesnę laiką pastatyti fizinį gynybinį barjerą.

„Fizinis gynybinis barjeras, taip tai nėra panacėja, bet tai yra labai svarbus elementas, veikdami sistemoje kartu su galimybe apriboti nelegalių migrantų judėjimų laisvę, kai mes turime mechanizmus kaip gražinti žmones namo, kuomet pasibaigia procedūros ir jie nėra pripažįstami politiniais pabėgėliais. Fizinis barjeras yra ypatingos svarbos. Ir čia labai aiški žinia, kurią pasirinko Lietuva. Mes neleidžiame sukurti dar vieno tranzito kelio į Europą”, – pažymėjo L. Kasčiūnas.

Vyriausybei taip pat siūloma siekti, kad, nelegaliems migrantams, neturintiems asmens tapatybę įrodančių dokumentų, galėtų būti taikomos visos sulaikymo, apsaugos ir apgyvendinimo sąlygos, būtinos kylančioms grėsmėms Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ir visuomenės rimčiai pašalinti. Kartu pripažįstant migrantų problemos socialinį

ir humanitarinį pobūdį, vykdant dėl nelegalios tarptautinės migracijos valstybėje susidariusios ekstremaliosios situacijos valdymą, užtikrinti migrantų ir pabėgėlių žmogaus teisių, įtvirtintų tarptautinėje ir Lietuvos teisėje įgyvendinimą.

Taip pat siūloma inicijuoti informacinę kampaniją nelegalios migracijos kilmės šalyse, siekiant atgrasyti potencialius migrantus ir siekti, kad visi mūsų valstybės sieną nelegaliai kertantys užsieniečiai iš trečiųjų šalių, neturintys teisinio pagrindo prašyti pabėgėlio statuso, būtų gražinti į jų kilmės šalis.

Jei hibridinė agresija tęsis ir intensyvės, įvertinus jos pavojingumo laipsnį, Vyriausybei siūloma pradėti konsultacijas su NATO valstybėmis-narėmis, kreiptis į Europos Sąjungos valstybes nares, Europos Komisiją ir kitas institucijas, kviečiant parodyti solidarumą ir suteikti Lietuvai reikalingą paramą atremiant hibridinę agresiją. **LRS**

DVIEJŲ SVARBIŲ DATŲ MINĖJIMAS

Prelegentas Dennis Kucinich kalbėjo apie svarbius patriotizmo dalykus. *A.V.Matulionio nuotr.*

Š. m. birželio 27 d., Klivlande, OH, Estų kultūros darželio komitetas ir jo pirmininkė **Erika Aavo Puussaar** surengė dviejų visiems estams svarbių datų minėjimą: Šv. Jono 1927 m. birželio 27 d., dar vadinamą vasar-

vidžiu, ir paskutinio mūšio 1919 m. birželio 21 d., vadinamo Pergalės diena. Nors metams slenkant Klivlando estų telkinys labai sumažėjo, į šios dienos šventę susirinko gražus dalyvių būrys. Tai rodo, kad estų darželio

Estų dvasininkas Peeter Pirm kalba įžanginę maldą. *A.V.Matulionio nuotr.*

komiteto pastangos, nepaisant nepastovaus oro, buvo sėkmingos. Šiam veikliam vienetui priklauso gili padėka. Šventės „rankų darbo“ programa buvo iliustruota šio darželio praeities nuotraukomis ir ranka parašyta minėjimo eiga anglų ir estų kalbomis. Jos viršelį puošė didelis, spalvotas tautiniais rūbais pasipuošusios estaitės paveikslas.

Dėl labai sumažėjusio Klivlando estų telkinio narių skaičiaus estai čia neturi savos bažnyčios ir todėl jų nariai praktikuoja Klivlando

liuteronų bažnyčioje.

Estų dvasininkui **Peeter Pirm** sukalbėjus įžanginę maldą, minėjimas prasidėjo JAV himno įrašu. Sveikinimo žodį tarė estų darželio sekretorius-kasininkas **Toomas Tubalkain**. Po jo kalbėjo buvęs JAV kongresmenas **Dennis Kucinich**, pabrėždamas tvirtumą, pasiryžimą, laisvę, jėgą, žmonių skirtumus ir žmonių vienybę. Jis priminė, kaip būdamas kongresmenu bendravo su Estijos atstovais ir buvo apdovanotas Estijos medaliu (šiuo metu jis kandidatuoja į Klivlando mero postą, - *aut.*). Trumpą žodį tarė LR garbės generalinė

konsulė **Ingrida Bublys**.

Nors minėjimo programoje nebuvo įrašyta, dar Estijos istorijos temomis kalbėjo Toomas Tubalkain, primindamas jos šimtmečių kovą iki nepriklausomybės atgavimo 1990 m. Tai buvo įdomi kalba, tikra Estijos istorijos pamoka. Po oficialios programos dalies dalyviai susispietė prie darželio paminklo ir įrašytai muzikai pritariant sugiedojo Estijos himną.

Pasibaigus iškilmingai daliai dalyviai gardžiavosi pyragaičiais ir gavinosi šaltomis vaisių sultimis.

Algirdas V. Matulionis

Estų darželio pirmininkė Erika Aavo Puussaar kalba apie praeities darbus. *A.V.Matulionio nuotr.*

Toomas Tubalkain pasakojo Estijos istoriją. *A.V.Matulionio nuotr.*

PIRMAS VASAROS RENGINYS KLIVLANDE

Graži šventė įvyko birželio 4 d. unikaliame „Waterloo Sculpture Garden“.

Renginį „Po vasaros dangumi“ organizavo Lietuvos radijo programa, tautinių šokių grupė „Švyturys“ ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas. Tai buvo draugystės vakaras ir galimybė plačiame ekrane po nuostabiu Klivlando dangumi apžiūrėti jau istorines lietuvių liau-

dies šokių bei dainų šventes. Jaunimas turėjo galimybę pašokti mūsų tradicinius šokius, vadovaujant Eglei Žukauskienei ir Aušrinei Širvinskienei. Vakarą techninį darbą atliko Marius Juodišius ir Augis Dicevičius. Tai buvo ne tik džiaugsmo ir meilės vakaras, bet ir puiki gražios vasaros pradžia.

LR garbės konsulės I. Bublys inf.

ASPENE, CO, LANKĖSI LR KONSULĖ AGNĖ GUREVIČIENĖ

Iš kairės: Visvaldas Gurevičius, Agnė Gurevičienė ir dr. Jonas Prunskis. **LR garbės konsulato Aspene, CO nuotr.**

Šių metų liepos 9 d. Lietuvos Respublikos garbės konsulate Aspene, CO, lankėsi konsulė Agnė Gurevičienė, šiuo metu baigianti savo pareigas generaliniame konsulate Los Andžele ir besiruošianti su šeima grįžti į Lietuvą, kur jos laukia naujos pareigos. Susitikime su garbės konsulu dr. Jonu Prunskiu buvo diskutuota apie ryšių stiprinimą su

lietuvių bendruomene, ryšius su JAV valdžios atstovais Kongrese, Baltuosiose rūmose ir su valstijų gubernatoriais. Kartu su Čikagos susigimimavusių miestų organizacijos Vilniaus komiteto pirmininke dr. Terri Dallas-Prunskis aptartos ryšių stiprinimo tarp Vilniaus ir Čikagos galimybės.

LR garbės konsulato Aspene, CO inf.

NORVEGIJOJE ĮKURTA NAUJA AGDERIO LIETUVIŲ BENDRIJA

Prie Norvegijoje veikiančių lietuvių bendruomenių būrio jungiasi neseniai šalies pietuose susikūrusi Agderio lietuvių bendrija.

Sveikindamas naujai susikūrusią bendruomenę, Lietuvos Respublikos ambasadorius Norvegijos Karalystėje Jonas Paslauskas padėkojo aktyviems Norvegijoje gyvenantiems lietuviams už pastangos skatinti tautiečių bendruomeniškumą, puoselėti pagarbą Lietuvos kultūrai, tradicijoms, kalbai ir palinkėjo jauniausiai lietuvių bendrijai Agderyje užtikrinti žengti pirmyn ir kurti savo lietuviškos veiklos tradicijas.

Agderio lietuvių bendrijos pirmininke išrinkta Miglė Helmersen, prieš porą dešimtmečių daug prisidėjusi ir aktyviai dalyvavusi kuriant ir plėtojant pirmosios Norve-

gijoje Oslo lietuvių bendruomenės veiklą. Pažymėtinas ir LR garbės konsulo Kristiansande Pål Martens Bratland indėlis ir parama įkuriant naująją lietuvių bendriją Agderyje.

Agderio lietuvių bendrija sieks bendrai veiklai suburti įvairių pomėgių, skirtingo amžiaus pietų Norvegijos lietuvius, kvies aktyviai dalyvauti kultūrinėje, pilietinėje, labdaringoje veikloje, puoselėti lituanistinį švietimą.

Šiuo metu Norvegijoje veikia 23 lietuvių organizacijos. Prie dešimties visoje Norvegijoje veikiančių lietuvių bendruomenių prisijungė jau vienuoliktoji bendrija, aktyviai veikia jaunimo, visuomeninės ir profesionalų organizacijos, meno kolektyvai ir pomėgių klubai.

LR URM

„Po vasaros dangumi“ unikaliame „Waterloo Sculpture Garden“.

Marius Juodišius nuotr.

SEINUOSE PAMINĖTA LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Seinų krašto lietuviai, tęsdami gražią ir prasmingą tradiciją, 21 val. Lietuvos laiku giedojo Tautišką giesmę prie vyskupo ir poeto Antano Baranausko paminklo.

LR URM

Švenčiant Karaliaus Mindaugo karūnavimo – Valstybės dieną, liepos 6-ąją Lietuvių namuose Seinuose įvyko šventinis koncertas. Jo metu pasirodė liaudies šokių grupė „Seina“, vokalinis ansamblis „Intro“, ansamblis „Galadusys“, vyrų vokalinis ansamblis, Seinų „Lietuvių namų“ choras ir kapela „Šalcinis“.

Ambasadorius Remigijus Motuzas, sveikindamas susirinkusiuosius, pažymėjo, kad tai yra viena iš svarbiausių mūsų švenčių, nulėmusių

valstybingumo pradžią ir tolimesnę raidą. Todėl neatitiktinai, siekiant išlaikyti jo tradicijas ir dviasią, Seina XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje tapo vienu svarbiausių lietuvių kultūros ir švietimo centru. Drąsiai žvelkime į šios dienos ir ateities iššūkius ir didžiokimės savo valstybę” – sakė R. Motuzas.

Seinų krašto lietuviai, tęsdami gražią ir prasmingą tradiciją, 21 val. Lietuvos laiku giedojo Tautišką giesmę prie vyskupo ir poeto Antano

Baranausko paminklo ir simboliškai susijungė su visame pasaulyje gyvenančiais lietuviams ir kitais žmonėmis, mylinčiais Lietuvą.

Lietuvos vardo tūkstantmečio proga gimusi tradicija – Tautiškos giesmės giedojimas – šiais metais visame pasaulyje vyko jau 13-ą kartą. Tad daugiau kaip dešimtmetį liepos 6-oji švenčiama ne tik kaip Valstybės ar Mindaugo karūnavimo diena, bet ir kaip Tautiškos giesmės diena.

LR URM

LR AMBASADOJE BALTARUSIJOJE PRISIEKĖ LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIAI

Lietuvos Respublikos ambasadoje Minske 2021 m. birželio 18 d. įvyko iškilminga ceremonija, kurios metu Lietuvos Respublikos laikinoji reikalų patikėtinė Baltarusijos Respublikoje Asta Andrijauskienė priėmė naujų Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų Artsiom YUSHCHANKA ir Petr VAUCHOK prie-

saiką Lietuvos Respublikai.

Priesaikos ceremonijos metu Artsiom YUSHCHANKA ir Petr VAUCHOK prisiekė būti ištikimi Lietuvos Respublikai, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, ginti Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką,

pasižadėjo gerbti Lietuvos valstybinę kalbą, kultūrą ir papročius, stiprinti Lietuvos demokratijos ir teisinės valstybės pagrindus. Prisiekę pasirašė vardinį priesaikos lapą.

Po ceremonijos laikinoji reikalų patikėtinė pasveikino naujuosius Lietuvos Respublikos piliečius ir įteikė simbolines dovanėles. **LR URM**

LIETUVOS VALSTYBĖS SKOLA DABAR IR PRIEŠKARYJE

(Trumpa apžvalga)

VDU profesorius JUOZAS SKIRIUS

Naujasis Lietuvos banko valdybos pirmininkas Gediminas Šimkus. www.lb.lt

Prezidento Seimui pateiktas kandidatas į Lietuvos banko valdybos pirmininko postą Gediminas Šimkus pastebėjo, kad šiuo metu valstybės skola yra išaugusi iki neįprasto lygio, tačiau sako, jog nereikėtų tuo gąsdintis. Lietuvos banko duomenimis, 2020 m. pabaigoje valstybės skola siekė 24,8 mlrd. Eurų, arba beveik 51% bendrojo vidaus produkto (BVP). G. Šimkus pastebėjo, kad net ir dabar Lietuvos skolos lygis nesiekia taip vadinamojo Mastroichto kriterijaus (60% BVP). Be to, anot jo, Lietuvos skola „mažesnė nei yra kitose euro zonos valstybėse“¹. Įdomu ir tai, kad 2019 m. Lietuvos skola siekė 35,9% BVP (Latvija – 36,9%, Estija – 8,4%, Lenkija – 45,7%, Suomija – 59,3%)². Vadinas, per metus Lietuvos skola išaugo net 15% (!). Tai aiškinama neišvengiama pandemijos pasėkme. Taigi, kaip bekalbėsime, Lietuvos skola kasmet auga, o jos apčiuopiamam sumažinimui galimybių nematyti. Milijardiniai procentai, kuriuos mokame visi, iškeliauja kažkam iš Lietuvos. O kaip buvo praeityje?

Deja, istorija mums rodo, kad neegzistavo, bent XX amžiuje, neskolingų valstybių. Matyt, tai neišvengiamas ekonominis procesas. Tik svarbus šiuo atveju skolos procese klausimas: ar ji auga, ar mažėja? Valstybės skola – tai be jokios abejonės našta valstybės gyventojams. Ar galima tą našta po truputį mažinti? Atsisukus į mūsų netolimą praeitį, pastebėsime, kad tai ir buvo daroma: palaipsniui, ge-

1 Edgaras Savickas Lietuvos banko vadovu siūlomas Šimkus: neįprastai išaugusią valstybės skolą gąsdintis nereikėtų. <https://www.delfi.lt>

2 Valstybės skola, išreikšta BVP procentais. https://www.google.com/publicdata/explore?ds=ds22a34krhg5p_&met_

rai apgalvojant ir kai kada „veržiant diržus“, aktyviai pajungiant valdinišką, visus socialinius sluoksnius.

Modernių laikų Lietuvos valstybė (1918-1940) kūrėsi, galima sakyti, nuo nulio. Pirmojo pasaulinio karo buvo gerokai apnaukintas ir vokiečių apiplėštas kraštas³,

praktiškai nebuvo iš carinių laikų paveldėto valstybinio turto. Todėl nieko nuostabaus, kad krašto atstatymui ir valdymui būtinai reikėjo papildomų pinigų – užsienio paskolų. Nuo 1919 m. Lietuvos skola užsieniui taip pat augo iki 1935 m. ir tais metais sudarė 15.120.000 dol.,⁴ arba, pagal to meto santykį, – 90.568.800 litų. 1935 metais valstybės pajamos sudarė 279,9 mln. litų.⁵ Taigi, skola buvo lygi maždaug 30% visoms valstybės pajamoms. Į biudžeto išlaidas kiekvienais metais buvo įtraukiama mokama skolos dalis ir procentai. Remiantis statistika, matome, kad nuo 1936 m. skola užsieniui pradeda mažėti ir 1940 m. sausio 1 d. jau sudarė 11.533.900 dol.⁶ (arba 69.318.739 litai). Pažymint Lietuvos valstybės dvidešimtmetį, finansininkai rašė, jog jau Lietuvos skola užsieniui „valstybės finansuose nevaizduojama esminio vaidmens“. Kaip pavyzdį pateikė kiek tenka skolos vienam gyventojui: 1937 m. vienam Lietuvos gyventojui teko 47 Lt., tuo metu Latvijos – 80 Lt., Estijos – net 180 Lt.⁷, Lenkijos – apie 145

3 Terleckas V. *Pinigai Lietuvoje 1915-1944*. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1992, p. 7-8; Terleckas V. *Lietuvos istorijos klastojimo ir niekinimo iššūkiai*. Vilnius, 2009, p. 176.

4 *Valstybinės kontrolės Lietuvos respublikos biudžeto už 1918-1938 apyskaita*. B.v., b.m.; Lietuvos banko biuletėnis 1928-1940.

5 *Lietuvos ūkio paskutinis dešimtmetis*. Kaunas, 1938, p. 133.

6 *Valstybinės kontrolės Lietuvos respublikos biudžeto už 1918-1938 apyskaita*. B.v., b.m.; Lietuvos banko biuletėnis 1928-1940.

7 *Lietuvos ūkio paskutinis*

Lt. O štai 1939 m. vienam Lietuvos gyventojui jau teko tik 31 Lt. užsienio skolos. Palyginimui 2021 m. pradžioje vienam Lietuvos gyventojui teko po maždaug 8 tūkst. eurų⁸. Ir ateiityje ši suma, matyt, tik augs.

Didžiausia Lietuvos užsienio skolos dalis atiteko JAV ir Švedijai. Pagal 1939 m. statistiką įsiskolinimas atitiko maždaug taip: JAV – 60,4%, Švedija – 36,6%, Didžioji Britanija – 2,1%, Vokietija – 0,3% ir kitos (Austrija, Belgija, Čekoslovakija, Danija) – 0,6%⁹. Lietuva dar 1919 metais buvo įsiskolinusi JAV iš jos karo sandėlių Prancūzijoje gaudama tuo metu labai reikalingų prekių: drabužių, medikamentų, maisto produktų. 1924 m. buvo pasirašyta Lietuvos – JAV sutartis. Pagal ją lietuviai iki 1986 m. turėjo išmokėti 6 mln. dol. skolą ir nemažus procentus¹⁰. Be to, Lietuvos vyriausybė 1919-1923 metais buvo išplatinsusi tarp JAV lietuvių taip vadinamas Laisvės paskolos obligacijas (jas vadino bonais) už beveik 1,9 mln. dolerių. Lietuvos valdžia pareiingai jiems mokėjo procentus ir iki pat 1940 metų išpirkinėjo iš amerikiečių jų nupirktus bonus¹¹. O štai 1930 m. Lietuvos vyriausybė 35 metams perleido švedų bendrovei STAB degtukų gamybos ir prekybos monopolį, mainais gaudama 6 mln. dol. paskolą (faktiškai gavo 4,5 mln. dol.) krašto ūkio atstatymo tikslams. Buvo ir kiti smulkesni pasiskolinimai.

Lietuvos vyriausybė, ypač premjeras Juozas Tūbelis, anot

dešimtmetis. Kaunas, 1938, p. 139.

8 Kiekvienas esame skolingi po 8 tūkst. eurų – Lietuvos skola yra didžiausia istorijoje <https://www.tv3.lt/video/ kiekvienas-esame-skolingi-po-8-tukst-euru-lietuvos-skola-yra-didziausia-istorijoje-n1087978>

9 *Lietuvos statistikos metraštis 1924-1939*. Kaunas, 1927-1939.

10 Skirius J. *Lietuvos užatlantės diplomatija 1918-1929 metais: santykių su JAV politiniai ir ekonominiai aspektai*. Vilnius, 1995, p. 114-117.

11 Skirius J. *Lietuvos valdžios ryšiai su JAV lietuviams 1926-1940 metais: suartėjimo kelių paieškos*. Vilnius: LEU leidykla, 2016, p. 303-325.

ekonomisto dr. Vlado Terlecko, labai atsakingai vykdė valstybės finansinę politiką, laikėsi konservatyvaus principo – neišleisti daugiau nei uždirbama¹². Todėl buvo siekiama subalansuoti valstybės biudžetą griežtai laikantis racionalaus taupumo, neproduktyvių išlaidų varžymo, kiek įmanoma vengti užsienio paskolų. Pavyzdžiui, kaip rodo statistika, 1924-1937 metais pajamų ir išlaidų santykis visuomet buvo išlaikytas teigiamas. Išlaidos neviršijo pajamų ir tokiu būdu buvo sudaromas lėšų perteklius. Taip buvo galima padaryti ir taupant valstybės lėšas. Labai charakteringas tuo klausimu premjero ir finansų ministro J. Tūbelio 1931 m. spalio 17 d. slapta ir skubus raštas susisiekimo ministrui Vytautui Vileišiui: „p.Ministre, dėl besitęsiančių ir vis aštresne forma pasireiškiančių pasaulio ūkio negalavimų, kiekviena valstybė atskirai yra verčiama skubiai imtis ypatingų priemonių savai valiutai nuo galimų sukurtimų apsaugoti ir kredito srityje dėl to pasireiškiančiams sunkumams išvengti. Šitie sunkumai pirmoje eilėje rišasi su užsienio prekyba – jos importo pozicijos didėjimu. Importo didėjimas mažina tiek aukso, tiek svetimos pastovios valiutos išteklius. Importe žymiai dalyvauja ir mūsų valstybės įstaigos, atlikdamos jų daromus užpirkimus užsienyje. Tuo tarpu, kaip didžiąją dalį šitų užpirkimų yra galima lengvai patenkinti vidaus pramonės gaminiais. Šio dėlei būtinai reikalinga dėti pastangų geriau pažinti mūsų gaminių rinką, jų išteklius ir rūšis. Darydami užpirkimus viduje žymiai sutaupysime svetimos valiutos ir labai paremsime savo krašto pramonę. Šiems tikslams įgyvendinti turime parodyti ypatingų pastangų“¹³. Ir nieko nuostabaus, kad Didžiosios krizės metais (1929-1933) Lietuvos pinigais – litas nebuvo nuvertintas, liko stabili valiuta. Nežiūrint valstybės taupumo, buvo ir kiti vyriausybės bandymai, siekiant sumažinti savo skolos įsipareigojimus užsieniui. Kaip pavyzdį galime paimti Lietuvos skolos Jungtinėms Amerikos Valstijoms klausimo sprendimą.

12 Terleckas V. *Lietuvos istorijos klastojimo ir niekinimo iššūkiai*. Vilnius, 2009, p. 237.

13 1931 10 17 J.Tūbelio l. skubus ir slapta raštas nr. 17306 susisiekimo ministrui. *Lietuvos centrinis valstybės archyvas*, f. 1016, ap. 6, b. 164, l.n.

Būtina pažymėti, kad Lietuva iki 1931 m. savo skolą pareiingai mokėjo. Bet 1931-1932 m., t.y. Didžiosios pasaulinės krizės pasekoje, Lietuva, kaip ir daugelis šalių, dalyvavo JAV valdžios įteisingame skolų moratoriume (įvardintu *Huverio moratoriumu*). Krizės laikotarpiu JAV valdžia leido savo skolininkams laikinai sustabdyti skolos mokėjimą, įnešant tik simbolišką sumą. Prisimenant Lietuvos valdžios taupymo politiką, puikus pavyzdys, bandant ir tą simbolišką sumą sumažinti. Tai atsiskleidžia Lietuvos valstybės pasiuntinio Vašingtone (1928-1933 m.) Broniaus Kazio Balučio veikloje. Jis, išsiaiškines JAV Valstybės departamente, jog yra šiokia tokia galimybė dar 2.500 dolerių (to meto 25.000 litų) sumažinti ir taip jau simbolišką 10.000 dolerių Lietuvos metinės simbolinės skolos Amerikai sumą, kurią privalėjo Lietuvos vyriausybė sumokėti 1933 metais. Iš Kauno jau buvo tie pinigai pervesti. Bet B. K. Balutis ėjo į JAV Valstybės departamentą, drąsiai įrodinėjo amerikiečiams ir pasiekė, kad jie nusileistų ir priimtų mažesnę sumą. Tokiu būdu pavyko išsaugoti Lietuvos valstybės išdui 2.500 dol.¹⁴ Menka sumelė, pasakytume! Jis pilnai galėjo to nedaryti. Bet pasiuntinys diplomatiškai kovojo nors ir dėl nedidelių, bet dėl Lietuvos valstybės pinigų! Puikus pavyzdys, kaip valstybės tarnautojas kaunasi dėl kelių tūkstančių valdiškų pinigų. Kodėl? Jam tai buvo normalu, jis buvo įsitikinęs, kad atlieka savo, kaip valstybės valdininko, šiuo atveju Lietuvos pasiuntinio Vašingtone pareigas. Ar ką nors panašaus šiandieną žinome? Kaip norėtusi sužinoti, kad ir šiandien mūsų valdininkija negaili jėgų ir laiko, siekdama išsaugoti ir sutaupyti kiekvieną valstybės eurą...

Iki 1934 m. Lietuva jau buvo JAV išmokėjusi 1,236,419 dol. ir 26 ct. (skolos dalis su procentais). Nacių valdomai Vokietijai atsakius mokėti karo reparacijas Prancūzijai, Didžiajai Britanijai, Italijai ir kitoms šalims, šios šalys atsisako Amerikai mokėti skolas, kurios sutartimis buvo siejamos su reparacijomis. Tuo pasinaudojo ir Lietuvos vyriausybė, kurios savo skolos nemokėjimą, vis

(Nukelta į 9 psl.)

14 Skirius J. *Lietuvių visuomenininkas ir diplomatas Bronius Kazys Balutis (1880-1967): Tėvynei paaukotas gyvenimas*. Vilnius: Vaga, 2001, p. 350-353.

ŠANCHAJUJE PAMINĖTAS JURGIO MAČIŪNO IR FLUXUS JUBILIEJUS

Kinijoje ir Pietų Korėjoje tęsiasi renginiai, skirti Jurgio Mačiūno ir Fluxus judėjimo jubiliejams paminėti. Birželio 26-27 d. Šanchajaus „How Art Museum“ buvo rodomas amerikiečių režisieriaus, Fluxus nario Jeffo Perkinso dokumentinis filmas „George. The Story of George Maciunas and Fluxus“. Kultūros atašė Kinijoje ir Pietų Korėjoje Tomas Ivanauskas skaitė paskaitą „What is Fluxus?“. Šie renginiai, inicijuoti kultūros atašė, surengti kartu su „How Art Museum“, Lietuvos kultūros institutu ir kino platinimo

kompanija „Re:Vair“.

Fluxus judėjimas Azijoje buvo gana populiarus ne tik savo piko metu XX a. 7–8 dešimtmečiais, bet ir po J. Mačiūno mirties. Pietų Korėja turi vieną žymiausių ir aktyviausių fluxistų, garsiausią šalies menininką Nam June Paik, kurio 90-mečio jubiliejus bus minimas kitais metais. Japonijoje Fluxus išgarsino ne tik Yoko Ono, bet ir tokie vardai kaip Ay-O, Takehisa Kosugi, Shigeo Kubota, Mieko Shiomi, Yoshi Wada, Toshi Ichiyangi.

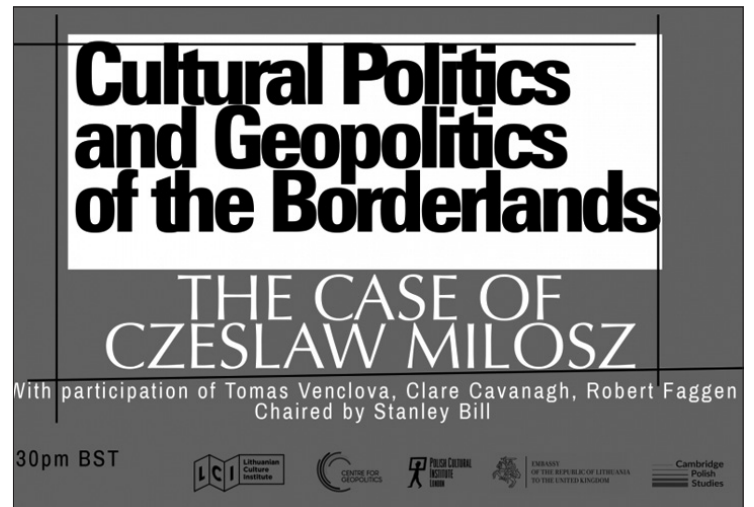
Kinijoje Fluxus dėl šalies

uždarumo nebuvo žinomas, tačiau judėjimo filosofiją ir deklaruojamas vertybes į šalį atvežė JAV gyvenę menininkai po 1990-ųjų. Fluxus idėjos iki šiol daro įtaką šiuolaikiniam Kinijos menui, todėl poreikis Fluxus ekspozicijoms čia tikrai nemažas.

Antroje metų pusėje planuojami Fluxus pristatymo renginiai Pekine, UCCA meno centre. Taip pat Siamene, Jimei x Arles fotografijos festivalyje ir Guandžou dokumentinių filmų festivalyje.

LR KM

JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE PRADEDAMI ČESLOVO MILOŠO 110-OSIOMS GIMIMO METINĖMS SKIRTI RENGINIAI

Liepos 7 d. Kembridžo universiteto Geopolitikos studijų centras ir Lietuvos kultūros atašė Jungtinėje Karalystėje pakvietė į Česlovo Milošo 110-osioms gimimo metinėms skirtą virtualią diskusiją „Pakraščių kultūros politika ir geopolitika. Česlovo Milošo atvejis“.

Pokalbyje buvo analizuojama, kaip šio poeto biografijoje ir kūryboje ryškėja sudėtingos Europos tapybės ir pakraščių temos, kuoms svarbios šiandienos Europai ir šiandienos Didžiajai Britanijai.

Diskusijoje dalyvavo poetas, Č. Milošo bičiulis Tomas Venclova, šiuo metu Č. Milošo biografiją rengianti žymi lite-

ratūros tyrinėtoja bei rašytoja Clare Cavanagh ir literatūrologas Robertas Faggenas. Renginį vedė Kembridžo universiteto Lenkų studijų centro vadovas Stanley'is Billas.

Ši diskusija buvo pirmasis iš planuojamų Č. Milošo 110-osioms gimimo metinėms skirtų renginių Didžiojoje Britanijoje.

Renginį organizavo Lietuvos kultūros atašė Jungtinėje Karalystėje, Kembridžo universiteto Geopolitikos studijų centras, Lietuvos kultūros institutas, Lietuvos ambasada Jungtinėje Karalystėje, Lenkų kultūros institutas Londone, Vilniaus universiteto Filologijos fakultetas.

LR KM

Fluxus minėjimo skelbimas Šanchajuje.

LR KM

(Atkelta iš 8 psl.)

LIETUVOS VALSTYBĖS SKOLA DABAR IR PRIEŠKARYJE

atidedant, 1934-1940 m. argumentavo tuo, kad Vokietija nemokėjo Lietuvai reparacijų, jog ekonominė krizė neigiamai paveikė šalies ūkį; valstybė prarado daug įplaukų į iždą netekus Klaipėdos; jog brangiai kainuoja atgautas Vilniaus krašto atstatymas. Primindavo ir tai, kad 1919 m. gautas prekes iš JAV patys amerikiečiai įvertinto per didelėmis kainomis. Tiesa, Lietuvos valdžia brangino santykius su JAV. Todėl savo skolų nemokėjimo klausimą formulavo atsargiai,

atidžiai stebėdama kitų šalių, ypač didžiųjų skolininkų – Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos - veiksmus. Šios valstybės nerodė noro mokėti, o jomis sekė ir mažesnės valstybės.

Įdomu ir tai, kad Lietuvos skola buvo bene vienintelė Lietuvos ir JAV santykiuose sritis, kuria labiau domėjosi JAV valdžia ir pirmoji rodė dėmesį Lietuvai, o ne atvirkščiai. Tuo pagrindu Vašingtono politiniai sluoksniai du kartus metuose „prisimindavo“ Lietuvą. Lietuvos pasiuntinys Povilas Žadeikis, skirtingai nei Lietuvos užsienio reikalų ir finansų ministerijų vadovai, buvo ne

tik skolos sumažinimo, bet ir jos būtino išmokėjimo šalininkas. Jis matė kaip į skolos klausimą jautriai žiūrėjo JAV visuomenė ir dalis lietuvių išeivijos, kaip neigiamai skolų nemokėjimą vertino JAV Kongresas. Lietuvos pasiuntinys savo poziciją grindė ir tuo, kad ateityje Lietuvai gali prisireikti rimtos JAV moralinės ir materialinės paramos. Anot jo, kad ir nedidelės skolos mokėjimas – tai Lietuvos prestižo reikalas, autoriteto stiprinimo amerikiečių akyse reikalas, netgi garantas ateityje. P. Žadeikis nuolat ragino Lietuvos valdžią rodyti iniciatyvą ir sau naudingai persiderėti skolos mokėjimą, o dalį skolos mokėti net lietuviškomis prekėmis¹⁵.

Tikėjimas, kad gal ne-reikės mokėti, jau buvo stip-
15 1939 10 16 P.Žadeikio iš Vašingtono raštas nr.439/sl. „Lietuvos karo skolų Amerikai klausimas“ ministrui J.Urbšiuui. LCVA, f. 383, ap. 7, b. 2303, l. 22-25.

resnis už pasirašytų įsipareigojimų vykdymą ar iniciatyvą persiderėti. Tikėjimą stiprino ir patys amerikiečiai: spauda, ekonomistai bei kai kurie politikai jau reiškę nuomonę, kad nebepavyks susigrąžinti pilnai skolų. Siūlė jei ne panaikinti skolas, tai jas sumažinti. Amerikiečiai siūlė planą - dalį skolos, kaip JAV investicijas, įdiegti skolingų šalių viduje: vykdant statybas, kuriant bendrus fondus, finansuojant mokslą, švietimą ir pan. Bet tiek pat savo pinigais turėjo prisidėti kiekviena skolininkė. Panašių pasiūlymų 1938 metais gavo ir Lietuvos valdžia¹⁶. Tačiau tai jos nesu-

16 1938 02 23 K.Bizausko Pro Memoria. LCVA, f. 383, ap. 7, b. 2303, l., l. 160; 1938 06 04 K.Bizausko Pro Memoria. Ten pat, l. 138; 1938 06 18 P.Žadeikio iš Vašingtono raštas nr.819 „Dėl skolos J.A.Valstybėms“ užsienio reikalų ministrui Kaune. Ten pat, l. 129-130.

domino, nes tuo metu viena iš mažesnių skolininkų Vengrija bandė iš amerikiečių išsiderėti labai palankias skolos mokėjimo sąlygas, kuriomis tikėjosi pasinaudoti ir Lietuvos vyriausybė.

Kaip rodo archyviniai dokumentai ir statistika, skolos mokėjimas nebūtų rimčiau negatyvia prasme paveikęs Lietuvos ūkį. Bet nesumokėti 1934-1940 metais pinigai, maždaug apie 1,6 mln. dolerių skolos su procentais, buvo panaudoti kitiems Lietuvos poreikiams finansuoti. Skola taip ir nebuvo sumokėta - Antrasis pasaulinis karas ir jo padariniai skolos klausimą padarė nebe svarbiausia JAV problema, kuri tapo istorijos objektu.

Nepaisant valstybės taupumo, vis dėlto kraštas tvarkėsi, ūkis plėtėsi, augo pajamos ir tai leido po truputi didinti atlyginimus švietimo ir kultūros darbuotojams, po truputi kilo tarnautojų ir darbininkų pragyvenimo lygis iki pat tragiškų 1940 metų.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LIETUVOS VALSTYBĖS
KULTŪROS
PILNININKAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

DĖDEI VIKTORUI – 80 METŲ!

Mano dėdės Viktoro Stankaus istorija prasideda 1941 m. birželio 4 d., kai Marijai ir Ignei Stankams Pasvalyje, Lietuvoje, gimė sveikas berniukas. Netrukus šeima ir visa Lietuva pergyveno žiaurų sovietų, o vėliau ir nacių persekiojimą. O sovietams vėl grįžtant, norėdami išvengti naujo sovietų teroro, Stankai kaip pabėgėliai pasitraukė į Vakarų, galiausiai atvyko į laisvąją Ameriką – į Klivlandą, Ohajaus valst.

Jerry Siegel (kurio tėvelis pabėgo iš caro okupuotos Lietuvos) sukurtas supermeno personažas, ir Joe Shuster iliustruotas, Klivlande, OH, labai panašus į dėdę daktarą Viktorą Stankų. Vaikas, priverstas apleisti sunaikintą

nimo metus su nuostaba stebėjau šį vyrą, jo pasiukojanti atsidavimą kitiems: padedant pacientams savo odontologijos praktikoje, bendruomenėje Klivlande ir gimtinėje Lietuvoje, vežant mano sesutę Kristiną ir mane į repeticijas, lituanistinę mokyklą, sporto varžybas, skautų sueigas ir stovyklą, ir į Dainavą. Negaliu atsistebėti, kaip jis, rūpindamasis tėvais, jo mirštančiu jaunesniu broliu, mano tėveliu Julium, ir vėliau mano mirštančia sesute, kaip visa tai spėjo? Paprastas atsakymas – jisai stengėsi elgtis kaip litvako sūnaus sukurto charakterio supermenas.

Klivlando centre, žaliame parke yra statula, vadinama Amžinojo gyvenimo fontanu,

Klivlando LB valdyba su jubilatu (iš kairės): Darius Tuskenis, dr. Zita Mascinskienė, Sondra Vaiciuskienė, Virginija Motiejūnienė, pirmininkas Algis Gudėnas, dr. Viktoras Stankus, Aušra Eid, LR garbės konsulė Ingrida Bublienė, Nomeda Vucianienė, Vincas Taraška.

Dr. Danutė Gaižutytė-Abriani, teta Vida Gaižutytė-Liddie, jubilatas dr. V. Stankus, Yamila Stankuvienė, sūnėnas Andrius Stankus.

savo tėvynę, patyrė turintis ypatingų jėgų, o suaugęs virsta į super herojų – tai taip aš įsivaizduoju savo dėdę Viktorą. Nors jis juokaudamas visada sakydavo: „Mano dėdė, tavo dėdė, mūsų dėdė – tikras dėdė!“. Ir jis buvo ne tik mano dėdė, bet buvo visų dėdė, kiekvienam sutiktam, kaip ir mūsų šeimai, - padėjo visom jėgom kaip supermenas.

Per pastaruosius 34 gyvenimo

kurio pagrindinis akcentas yra 35 pėdų (11 m) bronzinė figūra, vaizduojanti žmogų, kylantį iš karo liepsnų ir siekiantį dangų amžinai taikai, ramybei, taip kaip supermenas. Ir negali nesusimąstyti, ar yra dar tinkamesnis dėdės Viktoro gyvenimo aprašymas?

Jo nesavanaudiškumas tebėra meilė Tėvynei Lietuvai ir nesuskaičiuojamoms valandoms tarnaujant Kliv-

lando lietuvių bendruomenei, padedant Lietuvai įstoti į NATO, rašant begales straipsnių „Dirvai“, „Draugui“, „Amerikos lietuviui“, lietuviškas žinias į „Cleveland Plain Dealer“ ir kiekvienam kelyje esančiam laikraščiui ar žurnalui. Ir būnant bendru taikdariu, padedančiu Lietuvai pakilti iš tų karo liepsnų, pasiekti padangę ir amžiną taiką.

Trumpai tariant, „mano dėdė, tavo dėdė, mūsų dėdė, tikras dėdė!“. Myliu tave, dėdė Viktorai! Bet užbaik rašyti romaną apie mūsų šeimą, mūsų Lietuvą – juk negalim laukti dešimt metų iki ateinančio jubiliejaus!

Dėdei Viktorui meilę išreiškė susirinkę draugai, bičiuliai, bendruomeninkai, teta Vida su vyru Tomu iš Detroito, pusseserė Ramunė Gaižutytė-Papartienė iš Čikagos, šiltai pasveikino net iš Lietuvos atvykę į studijas Klivlande Case Western Reserve universiteto Teisės fakultete Vilniaus universiteto teisininkai Ramūnas Birštonas ir Kristina Ambrazevičiūtė. Dovanas jubilatui svečiai įteikė mano a.a. tėvelio Juliaus žmonos, mano motinos dr. Danutės Gaižutytės-Abriani žaliuje, gaivioje sodyboje. Didinga balta palapinė, mano nuotakos Yamilos dailiai papuoštos Lietuvos veliavos vaizdžiomis spalvomis dengė susirinkusius nuo skaisčios, bet karštokos saulutės.

Klivlando lietuvių bendruomenės valdyba, vadovaujama pirmininko Algio Gudėno (mano a.a. tėvelis Julius buvo Gudėno dukros Linos krikšto tėvas) iškvietė jubilatą dėdę

Viktorą į priekį, apjuosė lietuviška tautine juosta, uždėjo jam ažuolo lapų vainiką, padovanojo didžiulį lietuvių skanėstą raguolį, perskaitė valdybos sveikinimus ir įteikė JAV LB krašto valdybos pažymėjimą. Visi galingai užtraukė „Ilgiausių metų“.

LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė linkėjo toliau tęsti bendruomeninį lietuvišką darbą bei nestokoti laiko savo šeimoje.

Tada teko žodis dėdei Viktorui. Dėdė susijaudino, akyse spindėjo džiaugsmo ašaros. Jis tarė: „Pirmiausia turiu padėkoti kaltininkui ir kaltininkams. Tai mano sūnėnui Andriui, kuris pasiūlė būtinai surengti dėdei šį jubiliejų. Ir kūrybingai darbavosi jis, jo nuotaka Yamyla, jo brolis Stevenas ir nenuilstama jo motina dr. Danutė Gaižutytė-Abriani. Ir didelis dėkui susirinkusiems mano draugams, bičiuliams, kad turiu progą su jumis švęsti, bendrauti, prisiminti bendras mūsų kartu praleistas dienas. Kaip kadaise dainininkas Frank Sinatra dainavo apie gyvenimo metus – „It was a very good year“ – metai buvo geri!“

Andrius Stankus

Svečiai teisininkai iš Lietuvos: Ramūnas Birštonas, jubilatas dr. Viktoras Stankus ir Kristina Ambrazevičiūtė.

JAV LB krašto valdybos Padėkos raštas.

TRADICINĖJE POEZIJOS ŠVENTĖJE „PAKVIESK Į ŠIRDĮ VASAROS ŽYDĖJIMĄ 2021”

Iš visos Lietuvos rinkosi Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos nariai į tradicinę poezijos šventę „Pakviesk į širdį vasaros žydėjimą”. Palemone, visai šalia Kauno marių, jaukiame S. Nėries muziejaus kiemelyje, po šimtamečiais ažuolais, kartu su paukščių balsais skambėjo įvairiausi, šilti eilėraščių posmai, skirti gražiausiam metų laikui, Lietuvai ir tėvams. Tikrai buvo gera po ilgo karantininio laikotarpio vėl susitikti, klausyti poetinės kūrybos bičiulių naujų eilėraščių posmų, dainų, nuoširdžiai pabendrauti.

Labai šiltai šventės dalyvių sutiko muziejaus vedėja Ina Aleksaitienė. Renginio vedėja, gydytoja, Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos valdybos pirmininkė, poetė, laikraščio „Gintaro gimtinė” redaktorė Dalia Milukaitė – Buragienė džiaugėsi, kad vėl

taip pastaruoju metu žmonėms trūksta. Kaip visada, taip ir ši kartą geros nuotaikos nestokojo ir valdybos vicepirmininkas Vytautas Šiaudytis.

Nors pasitaikė labai karšta diena, bet net kelios valandos šventės dalyviams tikrai neprailgo. Seni, bet vis dar vešlūs sodelio ažuolai teikė malonų pavėsį, o gražiai prižiūrėta aplinka – gerą, šventišką nuotaiką. Be to, tiek daug buvo norinčių paskaityti, pasidalinti savo kūrybos eilėmis. Malonu, kad tarp 30 skaitovų buvo ir gerai žinomas kunigas kanauninkas Robertas Pukėnis bei kun. Juozas Čičirka. Porą eilėraščių, skirtų gražuolei vasarai, perskaičiau ir aš. Pertraukėlėmis tarp poezijos kūrinių skambėjo nuotaikingi Birutės Gaučienės gitara atliekami kūrinių. Šiltų ir lengvų eilėraščių vaikams iš savo naujai išleistų knygų

Porą eilėraščių perskaičiau ir aš.

Visos nuotraukos autorius

poezijos knygų puslapius, kiti į LNRS leidžiamą laikraštį „Gintaro gimtinė”. Taip Lakštingalų slėnyje ištarti jautrūs žodžiai tikrai neužges, bet pasklis ilgesniams ir platesniams gyvenimui.

Baigiantis vasaros poezijos šventei „Pakviesk į širdį vasaros žydėjimą 2021” buvo paskelbti ir jos laureatai. Tai rašytoja, dailininkė Julija Galbuogienė – už poetinį polėkį, kūrybinį aktyvumą ir garbin-

go jubiliejaus proga, taip pat rašytojas Juozas Elekšis už jo brandžią kūrybą Lietuvai, dainų tekstus bei žurnalistinį darbą. Už kūrybinį aktyvumą šios šventės diplomantėmis pripažintos poetės Janina Buzūnaitė – Žukaitienė ir Dalia Kružikaitė – Sakalauskiene. Reikia manyti, kad kolegų sveikinimai ir palinkėjimai išsiskleis gražiais, skambiais naujais kūrybiniais sumanymais.

Poetės Teresėlės Varnagirieneš nupintais vainikais papuošus laureatus, šventės dalyviai dar ilgai nesiskirstė, planavo būsimus naujus susitikimus, dalinosi išleistomis knygomis. Daugelis tikrai nuoširdžiai džiaugėsi ir dėkojo LNRS valdybai, muziejaus

„DIRVAI” AUKOJO:

D. Januta,	
Oakland, CA.....	1000
S. Matas,	
Independence, OH.....	500
A. a. V. Čekausko šeima,	
Oak Park, CA.....	250
N. Lembertas,	
Santa Monica, CA.....	200
J. Koklys,	
Cave Creek, AZ.....	50
P. Morkunas,	
Naples, FL.....	50
J. Bacevice,	
Cleveland, OH.....	45.79
R. Belzinskas,	
Kirkland, OH.....	45
O. Daugirdienė,	
Burr Ridge, IL.....	45
R. Kubiliunas,	
Willoughby, OH.....	45
M. Mikonis,	
Richmond Htd., OH.....	45
A. Jurkunas,	
S. Pasadena, FL.....	35
R. Guzulaitis,	
Indianapolis, IN.....	15
E. Jakulis,	
Willoughby, OH.....	15

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

darbuotojams už surengtą tokią gražią poezijos šventę. Juk gerai, kai eilėraščius gali kurti, išleisti savo knygas ne tik profesionalūs literatai, pripažinti poetai, bet ir platesnė visuomenė, mėgėjai, kurių kūryba kartais tikrai nėra menkesnė ar mažiau įdomi, vertinga.

LNRS narys Leonas Milčius, Raudondvaris

Laureatės vainiku papuošta poetė Julija Galbuogienė. Iš kairės į dešinę: Vytautas Šiaudytis, Teresėlė Varnagirieneš, Julija Galbuogienė, Dalia Milukaitė - Buragienė.

galėsime dalintis ne tik naujais kūrybiniais sumanymais, bet ir gražiai pabūti kartu, ko

perskaitė poetas Gintaras Karlauskas. Dalis skaitytų eilėraščių suguls į naujai leidžiamą

rašytoja, dailininkė Julija Galbuogienė – už poetinį polėkį, kūrybinį aktyvumą ir garbin-

JŪROS SKAUTŲ IŠLYDĖTUVĖS Į VANDENS ŽYGI NEMUNU

2021-07-11 Kaune prie Vytauto bažnyčios (Švč. Mergelės Marijos ėjimo į dangų bažnyčios) vyko jūrų skautų išlydėtuvės į ekspediciją-vandens žygį Nemunu senoviniiais laivais Kaunas – Jurbarkas – Rusnė - Klaipėda. Plaukimas skirtas paminėti Lietuvos jūrų skautų šimtmetį, kuri organizuoja Baltijos jūrų skautai.

Lietuvos jūrų skautai veiklą pradėjo Kaune 1922 m. kovo 12 d. „Aušros” gimnazijoje sukūrė pirmąją skiltį, o 1922 m. balandžio 19 d. iš „Ūdrų” ir „Bebrų” skilčių - pirmąją draugovę. Draugovę globojo Kaune įsteigtas Lietuvos jachtklubas. Jūrų skautai aktyviai talkino Lietuvos jūrininkų bei Lietuvos moterų sąjungoms tautiniam laivynui remti. Aktyviai dalyvavo šių draugijų tautinio laivyno propagavimo darbe, švenčių ir

rinkliavų ruošime. Jūrų skautų vadai suorganizavo pirmąją Lietuvos vandens sporto šventę, valčių rungtynes bei pirmąją Lietuvos mokinių kelionę į užsienį.

2021 m. kovo 4 d. sukako šimtas metų, kai į Klaipėdos uostą įplaukė pirmasis laivas su Lietuvos vėliava – motorinis burlaivis „Jūratė”. Šis įvykis laikomas mūsų Lietuvos laivyno gimimo data.

1919 m. vasario 1 d. Kaune devyniolika žymių visuomenės atstovų pasirašė „Lietuvos laivininkystės bendrovės” sutartį. Bendrovės valdybos pirmininku bu-

vo išrinktas Martynas Yčas, pirmasis nepriklausomos Lietuvos finansų ministras.

1920 m. balandį bendrovė

jau eksploatavo keturis upinius garlaivius. Tų metų Lietuvos naujienų agentūros „ELTA” pranešime buvo teigiama, kad Lietuvos garlaivių bendrovė stato 6 naujus prekybinius jūrų laivus ir planuoja įsigyti du

keleivinius lainierius.

1921 m. pavasarį buvo perduoti du nedideli motoriniai burlaiviai „Jūratė” ir „Kastytis”, kurie buvo užregistruoti Jurbarkoje.

Raimundas Kaminskas

Jūrų skautų išlydėtuvės.

Autoriaus nuotr.

ČIKAGOS LIETUVIAI RENKASI KARTU ŽAISTI GOLFA

Seniai žinoma tiesa, kad žymiai lengviau randame bendrą kalbą arba geriau jaučiamės su tais, kurių pomėgiai ar laisvalaikio leidimo būdas yra panašūs į mūsų pačių. Būtent dėl šios priežasties ne taip retai gimsta noras burtis į įvairiausias draugijas, klubus, kuriuose galima smagiai leisti laiką, tobulėti. Kartais nustembame išgirdę, kokių tik pomėgių ar laisvo laiko leidimo būdų žmonės turi! Mes, lietuviai - ne išimtis, bendrų pomėgių vedami susirandame draugų, gimsta naujos draugystės ir daugybė puikių idėjų. Toks poreikis burtis nesvetimas ir gyvenant toli nuo gimtinės, kai šalia darbo bei kasdieninių rūpesčių norisi skirti laiko sau, savo pomėgiams.

Čikagoje gyvenantiems lietuviams galėtų pavydėti ne viena mažesnė Amerikos lietuvių bendruomenė - čia gausu ne tik lietuviškų renginių, bet ir įvairių klubų, draugijų, organizacijų, kurias turi galimybę rinktis čikagiečiai.

Šįkart pristatome vieną iš klubų, apie kurį kol kas žino tik golfu besidomintys tautiečiai - tai trečius metus gyvuojantis Čikagos lietuvių golfo klubas (*Chicago Lithuanian Golf Association*), kurio narius vienija pomėgis savo laisvalaikį skirti šiam žaidimui.

Mintis įkurti klubą, kuriame galėtų žaisti Čikagos lietuviai, kilo Vytautui Sruogai ir Tony Merfeld. Jie sako esantys dėkingi, kad šiam jų norui išsipildyti padėjo Lieponių šeima, kuri sutiko lietuvius priimti žaisti į jiems priklausantį *Old Oak Country* klubą. Prieš tai Čikagos lietuviai golfą žaidavo atskirai, kai kurie jų susitikdavo kasmetiniame Čikagos lietuvių Rotary klubo (*Rotary Club of Chicagoland Lithuanians*) organizuojamame golfo turnyre.

Pradžioje Čikagos lietuvių golfo klubui priklausė 6 nariai, per keletą metų jų skaičius išaugo iki 30, tarp jų yra ne tik įvairaus amžiaus, bet ir įvairių „bangų“ lie-

Čikagos lietuvių golfo klubo nariai.

Klubo nuotr.

tuvių, klube žaidžia keletas moterų. Klubo nariai dalyvauja Pasaulio lietuvių centro (PLC) bei Rotary klubo kasmetiniuose golfo turnyruose. Golfo mylėtojai džiaugiasi, kad jau tapo tradicija savaitgaliais kartu su šeimomis keliauti į kitas valstijas, kur jie su malonumu išbando ten esančius golfo aikštynus.

Artimiausiuose golfo žaidėjų planuose - pasipuošti savo klubo atributika, galvama išsinuomoti patalpas, kur būtų galima treniuotis ir žiemą, ten žaisti golfą galėtų mokytis ir vaikai. Jeigu niekas nesutrukdytų, kitais metais planuojama surengti Iliojaus valstijos lietuvių atvirą golfo turnyrą. Kiek žinoma,

tokius turnyrus jau nemažai metų organizuoja Floridos lietuviai. Kas žino, galbūt Čikagos lietuvių pavyzdžiu paseks ir kitose Amerikos vietovėse gyvenantys lietuviai, o norinčius prisijungti prie *Chicago Lithuanian Golf Association* kviečiame rašyti el. paštu sruoga@gmail.com.

Klubo informacija

LIETUVOS VĒLIAVĄ OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATIDARYME NEŠ SANDRA JABLONSKYTĖ IR GIEDRIUS TITENIS

Sandra Jablonskytė ir Giedrius Titenis.

L TOK nuotr.

Tokijo olimpinė žaidynių atidarymo ceremonija, kaip ir visos žaidynės, bus kitokia nei įprasta. Šį kartą šalių paradedalyvaus tik sportininkai, o dėl sugriežtinto atvykimo į olimpinių kaimelių, tikėtina, jų bus gerokai mažiau, rašo *L TOK.lt*.

Šiais metais pirmą kartą olimpinė žaidynių istorijoje vėliavą neš ir sportininkas, ir sportininkė. Lietuvos trispalvė atidarymo ceremonijoje patikėta plaukikui Giedriui Titeniui ir dziudo imtynininkei Sandrai Jablonskytei.

„Renkant vėliavnešius turėjome atsižvelgti ne tik į sportininkų pasiekimus, bet ir į varžybų tvarkaraštį. Atidarymo ceremonijoje dalyvausiantys atletai užtruks mažiausiai 5 valandas. Tie, kurie į ceremoniją

atvyks iš aklimatizacijos stovyklos Hiracukoje, į viešbutį grįžtų tik 3 val. nakties. Be to, nemaža dalis sportininkų dar nebus atvykę į Japoniją.

Esame dėkingi Giedriui ir Sandrai už tai, kad priėmė šią atsakomybę, neabejojau, kad Lietuvos trispalvė Tokijo olimpiniam stadione plevėsuos išdidžiai“, – sakė olimpinė čempionė, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (L TOK) prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Europos vicečempionas, pasaulio čempionato trečios vietos laimėtojas Giedrius Titenis – vienas labiausiai patyrusių Lietuvos olimpinės rinktinės narių. Tokijo olimpinės žaidynės jam – jau ketvirtosios.

„Nešti šalies vėliavą olimpinė žaidynių atidarymo ceremo-

nijoje – ne tik didelė garbė, bet ir atsakomybė. Esu dėkingas, kad ji buvo patikėta man, tai bus išskirtinė patirtis“, – sakė G. Titenis.

Dziudo atstovė S. Jablonskytė – olimpinė žaidynių debiutantė. Sportininkė šiais metais Europos čempionate užėmė 5 vietą.

„Tikrai nesitikėjau, kad man teks ši garbė. Tai pirmosios mano žaidynės, o apie vėliavos nešimą net nesvajojau, todėl dabar šiek tiek jaudinuosi. Jaučiu didelę atsakomybę, man garbė būti tarp tų sportininkų, kurie yra nešę trispalvę žaidynių metu“, – sakė sportininkė.

Olimpinė žaidynių atidarymo ceremonija vyks liepos 23 dieną Tokijo olimpiniam stadione. **LRT**

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue

Lakewood, Ohio 44107

216-228-1996 or 800-577-1996

latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM

Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

